

บทที่ 4
การวิเคราะห์ผลการนำนโยบายการปรับโครงสร้าง
องค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงผลการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของประชาชนที่ศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่มีต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง และด้านการบริหารงานภายใน การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล รวมทั้ง ระเบียบฯ และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการแจกแบบสอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล และลูกจ้างประจำจำนวนทั้งสิ้น 60 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.7 และการแจกแบบสอบถามประชาชน จำนวนทั้งสิ้น 392 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 351 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.5 ในเขตเทศบาล ตำบล 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลกันทรลักษณ์ อำเภอกันทรลักษณ์ เทศบาลตำบลขุนหาญ อำเภอขุนหาญ เทศบาลตำบลปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ เทศบาลตำบลไพรบึง อำเภอไพรบึง เทศบาลตำบลพยุห์ อำเภอพยุห์ เทศบาลตำบลศรีรัตนะ อำเภอศรีรัตนะ และเทศบาลตำบลห้วยเหนือ อำเภออุษันท์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยในบทนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย
- ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย
- ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน
- ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยของนโยบายและการบริหารของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติโดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของนโยบายและการบริหารกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และประสิทธิผลของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ

ตอนที่ 7 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่น

ตอนที่ 8 ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ และความต้องการของประชาชน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

1.1 ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การดำรงตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชน และประเภทกลุ่มจัดตั้งในชุมชน ข้อมูลดังกล่าวจะนำเสนอในรูปตาราง โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 351 คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	224	63.8
- หญิง	127	36.2
2. อายุ (ปี)		
- น้อยกว่า หรือเท่ากับ 32 ปี	77	21.9
- 33 – 46	178	50.7
- 47 – 60	82	23.4

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 351 คน)	ร้อยละ
- 61 – 74	12	3.4
- 75 ปี ขึ้นไป	2	0.6
mean = 40.85 ปี S.D. = 10.70		
3. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	143	40.7
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	58	16.5
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	90	25.7
- ปวส./อนุปริญญา	26	7.4
- ปริญญาตรี	33	9.4
- สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
4. อาชีพ		
- เกษตรกรรม	141	40.2
- ค้าขาย	79	22.5
- รับจ้าง	76	21.7
- รับราชการ	38	10.8
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	1.7
- อื่น ๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ เจ้าของกิจการ	11	3.1
5. รายได้ต่อเดือน (บาท)		
- ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5,700	258	73.5
- 5,701 – 11,101	51	14.5
- 11,102 – 16,502	22	6.3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 351 คน)	ร้อยละ
- 16,503 – 21,903	14	4.0
- 21,904 ขึ้นไป	6	1.7
mean = 4,756.01 บาท S.D. = 5,368.21		
6. การดำรงตำแหน่งในชุมชน		
- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	20	5.7
- ผู้นำชุมชน	45	12.8
- กรรมการชุมชน/หมู่บ้าน	57	16.2
- สารวัตรกำนัน/ผช.ผู้ใหญ่บ้าน	16	4.6
- สมาชิกสภาเทศบาล	7	2.0
- ที่ปรึกษากิจกรรมชุมชน , กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	8	2.3
- ไม่มีตำแหน่งใด ๆ	198	56.4
7. การเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชน		
- เป็น	193	55.0
- ไม่เป็น	158	45.0
8. ประเภทกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชน		
- กลุ่มออมทรัพย์	81	34.9
- กลุ่มแม่บ้าน	60	25.9
- กลุ่มอาชีพ	22	9.5
- กลุ่มเยาวชน	11	4.7
- อาสาสมัครสาธารณสุข	48	20.7
- อื่น ๆ เช่น กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มฌาปนกิจ	10	4.3
รวมสมาชิกกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชนทั้งสิ้น	232	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 และเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 โดยประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 33 – 46 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 47 – 60 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 ซึ่งมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 40.85 ปี

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 สรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามจบการศึกษามากกว่าระดับ ปวส.หรืออนุปริญญา มีจำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 82.8 ส่วนประชาชนที่จบการศึกษาระดับ ปวส.หรือ อนุปริญญาขึ้นไป มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมา คือ การประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีน้อยที่สุด มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

รายได้ต่อเดือนของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,700 บาท จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมา คือมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,701 - 11,101 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 21,904 บาทขึ้นไป มีน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 สรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 4,756.01 บาท

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในชุมชนเลย จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 สำหรับการดำรงตำแหน่งในชุมชนของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นกรรมการชุมชน/หมู่บ้าน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 รองลงมา คือมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าชุมชน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชน จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 55 โดยจะเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด รองลงมา คือ เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน

1.2 ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา การดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ซึ่งจะนำเสนอในรูปของตาราง โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 52 คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	34	65.4
- หญิง	18	34.6
2. อายุ(ปี)		
- 25 – 32	11	21.2
- 33 – 40	24	46.2
- 41 – 48	10	19.2
- 49 – 56	6	11.5
- 57 ปีขึ้นไป	1	1.9
mean = 38.79 ปี S.D. = 7.84		
3. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	6	11.5
- มัธยมศึกษาตอนต้น	9	17.3
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	12	23.1
- ปวส./อนุปริญญา	11	21.2
-ปริญญาตรี	14	26.9

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 52 คน)	ร้อยละ
4. การดำรงตำแหน่ง		
- รองประธานสภาเทศบาล	6	11.5
- สมาชิกสภาเทศบาล	14	26.9
- พนักงานเทศบาล (ไม่รวมปลัดเทศบาล)	24	46.2
- ลูกจ้างประจำ	8	15.4
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (ปี)		
- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	32	61.5
- 6 – 10	7	13.5
- 11 – 15	12	23.1
- 16 ปีขึ้นไป	1	1.9
mean = 5.71 ปี S.D. = 4.56		

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเป็นเพศชาย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 และเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 33 – 40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 25 – 32 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 38.79 ปี

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานเทศบาลมากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมา มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 11 – 15 ปี

จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีระยะเวลาในการดำรงโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5.71 ปี

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

2.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน

ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน เป็นการวัดระดับความรู้ ความเข้าใจโดยใช้มาตรวัดความรู้ที่ได้จากการศึกษาระเบียบ กฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 โดยสร้างเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ที่ผู้ตอบเห็นว่าถูกต้องที่สุด มีจำนวน 11 ข้อ คำถาม 1 ข้อ มีค่า 1 คะแนน ตอบไม่ถูกต้อง/ไม่ทราบ มีค่า 0 คะแนน

การเสนอข้อมูลระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบล จะนำเสนอในรูปตาราง โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่าง ใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับความรู้ ความเข้าใจจากค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 3.66 ระดับความรู้ ความเข้าใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 7.33 ระดับความรู้ ความเข้าใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 7.34 - 11.00 ระดับความรู้ ความเข้าใจมาก

ตารางที่ 4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ ความเข้าใจ (n = 351 คน)		
	ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
1. เทศบาลตำบล เป็นการปกครองรูปแบบส่วนท้องถิ่น	311 (88.6)	9 (2.6)	31 (8.8)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ ความเข้าใจ (n = 351 คน)		
	ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
2. เทศบาลตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล	196 (55.8)	57 (16.2)	98 (28.0)
3. เทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย	295 (84.0)	6 (1.7)	50 (14.3)
4. เทศบาลที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะตาม พ.ร.บ.เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ใช้หลักเกณฑ์การเป็นสุขาภิบาล	92 (26.2)	206 (58.7)	53 (15.1)
5. เทศบาลตำบลประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน	283 (80.6)	40 (11.4)	28 (8.0)
6. สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี	307 (87.5)	19 (5.4)	25 (7.1)
7. เทศบาลตำบลมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ สภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี	134 (38.2)	174 (49.6)	43 (12.2)
8. หัวหน้าฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบล คือ นายกเทศมนตรี	277 (78.9)	48 (13.7)	26 (7.4)
9. คณะเทศมนตรีของเทศบาลตำบล มีจำนวน 3 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และเทศมนตรี 2 คน	207 (59.0)	87 (24.8)	57 (16.2)
10. สภาเทศบาล ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ คือ ให้ความเห็นชอบแผนงาน/โครงการพัฒนาต่าง ๆ ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร	234 (66.7)	46 (13.1)	71 (20.2)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ ความเข้าใจ (n = 351 คน)		
	ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
11. เทศบาลตำบลสามารถจัดเก็บรายได้เป็นของตนเองได้	214 (61.1)	68 (19.4)	69 (19.6)
ค่าคะแนนเฉลี่ย 7.36			

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบล พบว่า ประเด็นที่ประชาชนทราบมากที่สุด คือ เทศบาลตำบลเป็นการปกครองรูปแบบส่วนท้องถิ่น จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 88.6 รองลงมา คือ สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 และเทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0 ส่วนประเด็นที่ประชาชนทราบน้อยที่สุด คือ เทศบาลที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะตาม พ.ร.บ.เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ใช้หลักเกณฑ์การเป็นสุขาภิบาล จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2

จากข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน เมื่อนำผลที่ได้จากตารางที่ 4 มาแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละของคะแนน เพื่อจัดกลุ่มผู้มีความรู้เกี่ยวกับเทศบาลตำบล แสดงผลในรูปตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ร้อยละของคะแนนความรู้เกี่ยวกับเทศบาลตำบลของประชาชน

คะแนน (x)	ความถี่ (f)	ร้อยละ
0	3	0.9
1	2	0.6
2	5	1.4
3	12	3.4
4	17	4.8
5	36	10.3
6	38	10.8
7	40	11.4
8	59	16.8
9	71	20.2
10	42	12.0
11	16	4.6
รวม	341	100
Mean = 7.363	Median = 8	Missing Cases = 10 [*]

* หมายเหตุ การตอบคำถามไม่สมบูรณ์ เช่น เลือกตอบ 2 คำตอบ ไม่เลือกตอบข้อใด เป็นต้น

ตารางที่ 5 พบว่า มีประชาชนที่ได้คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ได้คะแนนเท่ากับ 9 คะแนน มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และกลุ่มประชาชนที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 11 คะแนน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 7.363 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 8 จึงใช้ค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มผู้มีความรู้เกี่ยวกับเทศบาลตำบลเป็น 2 กลุ่ม โดยผู้ที่ได้ตั้งแต่ 0 – 7 คะแนนเป็นผู้ที่มีความรู้น้อย และผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไปเป็นผู้ที่มีความรู้มาก แสดงในรูปตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ร้อยละของกลุ่มประชาชน จำแนกตามกลุ่มที่มีความรู้น้อยและกลุ่มที่มีความรู้มาก

ระดับความรู้	ความถี่ (f)	ร้อยละ
ความรู้น้อย	153	46.4
ความรู้มาก	188	53.6
รวม	341	100

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชาชนที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นั้นส่วนใหญ่ เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลในระดับมาก คือ มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6

2.2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย เป็นการวัดระดับความรู้ ความเข้าใจโดยใช้มาตรวัดความรู้ที่ได้จากการศึกษาระเบียบ กฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 โดยสร้างเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ที่ผู้ตอบเห็นว่าถูกต้องที่สุด มีจำนวน 9 ข้อ คำถาม 1 ข้อ มีค่า 1 คะแนน ตอบไม่ถูกต้อง/ไม่ทราบ มีค่า 0 คะแนน

การเสนอข้อมูลระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบล จะนำเสนอในรูปตาราง โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลจากค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 3.00 ระดับความรู้ ความเข้าใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 3.01 - 6.01 ระดับความรู้ ความเข้าใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 6.02 - 9.02 ระดับความรู้ ความเข้าใจมาก

ตารางที่ 7 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ ความเข้าใจ (n = 52 คน)		
	ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
1. เทศบาลตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล	48 (92.3)	4 (7.7)	-
2. ความเป็นนิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เหมือนบุคคล ธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพแล้วมิได้ เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น	34 (65.4)	10 (19.2)	8 (15.4)
3. การเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลของสุขาภิบาลเกิดขึ้น โดยผลแห่งพระราชบัญญัติ	30 (57.7)	22 (42.3)	-
4. องค์การเทศบาลประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ สภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี	43 (82.7)	9 (17.3)	-
5. เทศมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งกรณีที่สภาเทศบาล ไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ จะต้องมิ คะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภา เทศบาลที่อยู่ในตำแหน่ง	36 (69.2)	15 (28.9)	1 (1.9)
6. เทศบัญญัติสามารถกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติ มากที่สุดไม่เกิน 1,000 บาท	41 (78.8)	7 (13.5)	4 (7.7)
7. ในการกำหนดสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ กำหนดได้ ไม่เกิน 15 วัน	47 (90.4)	3 (5.8)	2 (3.8)
8. เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาลประธานสภา เทศบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในตำแหน่ง สามารถยื่นคำร้อง ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดประชุมวิสามัญได้	15 (28.9)	35 (67.3)	2 (3.8)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ ความเข้าใจ (n = 52 คน)		
	ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
9. กรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี หรือไม่นั้น ก่อนที่จะเสนอเป็นญัตติร่างเทศบัญญัติบุคคล ที่มีอำนาจวินิจฉัย คือ ประธานสภาเทศบาล	18 (34.6)	28 (53.9)	6 (11.5)
ค่าคะแนนเฉลี่ย 6.50			

จากตารางที่ 7 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาล ตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบล พบว่า ประเด็นที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทราบมากที่สุด คือ เทศบาลตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 รองลงมา คือ การกำหนด สมัยประชุมสามัญประจำปีหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดได้ไม่เกิน 15 วัน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 90.4 และ องค์การเทศบาลประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ สภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 82.7 ส่วนประเด็นที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทราบน้อยที่สุด คือ เมื่อมีความ จำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาลประธานสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่ง หนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในตำแหน่ง สามารถยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดประชุม วิสามัญได้ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8

จากข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย เมื่อ นำผลที่ได้จากตารางที่ 7 มาแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละของคะแนนเพื่อจัดกลุ่มผู้มีความรู้เกี่ยวกับ เทศบาลตำบล แสดงผลในรูปตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 8 ร้อยละของคะแนนความรู้เกี่ยวกับเทศบาลตำบลของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

คะแนน (x)	ความถี่ (f)	ร้อยละ
3	1	2.5
4	1	2.5
5	4	10.0
6	16	40.0
7	8	20.0
8	9	22.5
9	1	2.5
รวม	40	100
Mean = 6.50	Median = 6	Missing Cases = 12

หมายเหตุ การตอบคำถามไม่สมบูรณ์ เช่น เลือกตอบ 2 คำตอบ ไม่เลือกตอบข้อใด เป็นต้น

ตารางที่ 8 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่ได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับเทศบาลตำบลต่ำสุดเท่ากับ 3 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่วนใหญ่ได้คะแนนเท่ากับ 6 คะแนน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 9 คะแนน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 6.5 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 6 เมื่อใช้ค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มผู้มีความรู้เกี่ยวกับเทศบาลตำบลเป็น 2 กลุ่ม โดยผู้ที่ได้ตั้งแต่ 0 – 5 คะแนนเป็นผู้ที่มีความรู้ต่ำ และผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 6 คะแนนขึ้นไปเป็นผู้ที่มีความรู้มาก แสดงในรูปตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 9 ร้อยละของกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย จำแนกตามกลุ่มที่มีความรู้ต่ำและกลุ่มที่มีความรู้มาก

ระดับความรู้	ความถี่ (f)	ร้อยละ
ความรู้ต่ำ	6	15.0
ความรู้มาก	34	85.0
รวม	40	100

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลในระดับมาก คือ มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน

ในเรื่องของทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน เป็นการพิจารณาจากระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับเทศบาล โดยผู้วิจัยใช้คำถามที่เป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ซึ่งแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ สำหรับวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดการให้คะแนนเป็นแบบ Arbitrary Weighting Method คือ คำถามเชิงปฏิฐานกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 และคำถามเชิงนิเสธกำหนดค่าคะแนนเป็น 1 2 3 4 5

เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 ระดับการมีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

สำหรับการแจกแจงความถี่ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้น ใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณา ระดับการให้ความร่วมมือสนับสนุน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 ระดับการให้ความร่วมมือสนับสนุนน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 ระดับการให้ความร่วมมือสนับสนุนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 ระดับการให้ความร่วมมือสนับสนุนมาก

การเสนอข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล จะนำเสนอในรูปตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน

คำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. เข้าร่วมประชุม เมื่อมีการประชุมใน ชุมชน/หมู่บ้าน แม้ว่าท่านจะเสียเวลา ทำงานส่วนตัว mean = 2.93 S.D. = 1.281	41 (12.2)	81 (23.9)	92 (27.3)	62 (18.3)	62 (18.3)
2. ร่วมดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของ เทศบาล เช่น การร่วมแรงในการจัดทำ สิ่งสาธารณประโยชน์ mean = 2.59 S.D. = 1.090	10 (2.9)	63 (18.6)	112 (33.0)	87 (25.7)	67 (19.8)
3. การปฏิบัติตามเทศบัญญัติ เช่น การเสีย ภาษีโรงเรียนและที่ดิน การขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร เป็นต้น mean = 3.10 S.D. = 1.221	47 (13.9)	84 (24.9)	106 (31.5)	56 (16.6)	44 (13.1)
4. ร่วมบริจาคในการจัดทำสิ่งสาธารณ ประโยชน์ mean = 2.78 S.D. = 1.130	18 (5.4)	71 (21.5)	118 (35.7)	67 (20.2)	57 (17.2)
5. ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา เทศบาล (ส.ท.) ในครั้งที่ผ่านมา mean = 3.90 S.D. = 1.059	119 (34.8)	119 (34.8)	70 (20.5)	22 (6.4)	12 (3.5)
ค่าเฉลี่ยรวม 2.02 S.D. = 0.650					

จากตารางที่ 10 พบว่า ทศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.02) เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นรายกิจกรรมเพื่อวัดระดับทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน พบว่า กิจกรรมที่ประชาชนมีทัศนคติให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลมากที่สุด คือ ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) ในครั้งที่ผ่านมา (mean = 3.90) รองลงมา คือ ประชาชนให้ความร่วมมือปฏิบัติตามเทศบัญญัติ เช่น การเสียภาษีโรงเรียนและที่ดิน การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.10) และประชาชนให้ความร่วมมือดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล เช่น การร่วมแรงในการจัดทำสิ่งสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย (mean = 2.59)

จากข้อมูลทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลของประชาชน เมื่อนำผลที่ได้จากตารางที่ 10 มาแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละของคะแนน เพื่อจัดกลุ่มผู้มีทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล แสดงผลในรูปตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 11 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามคะแนนของทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล

คะแนนที่ได้ (x)	ความถี่ (f)	ร้อยละ
5	2	0.6
6	1	0.3
7	1	0.3
8	6	1.7
9	14	4.0
10	17	4.8
11	22	6.3
12	21	6.0
13	26	7.4
14	18	5.1
15	33	9.4

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คะแนนที่ได้ (x)	ความถี่ (f)	ร้อยละ
16	30	8.5
17	31	8.8
18	23	6.6
19	19	5.4
20	13	3.7
21	17	4.8
22	9	2.6
23	5	1.4
24	4	1.1
25	3	0.9
รวม	315	100
Mean = 15.330	Median = 15	Missing Cases = 36

หมายเหตุ การตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ เช่น เลือกตอบ 2 ข้อ ไม่ตอบคำถาม เป็นต้น

ตารางที่ 11 พบว่า ทักษะคิดที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล มีค่าคะแนนตั้งแต่ 5 ถึง 25 คะแนนโดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 15.330 และค่ามัธยฐาน เท่ากับ 15 ดังนั้น จึงนำค่ามัธยฐาน (Median) มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มทักษะคิดของประชาชน โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า 15 ถือว่ามีทักษะคิดสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลในทางที่สนับสนุนมาก และผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 15 ลงมา ถือว่ามีทักษะคิดสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลในทางที่สนับสนุนน้อย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ร้อยละของทักษะคิดที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล ของประชาชน

ระดับทักษะคิด	ความถี่ (f)	ร้อยละ
ทักษะคิดในทางที่สนับสนุนมาก	154	43.5
ทักษะคิดในทางที่สนับสนุนน้อย	161	56.5
รวม	315	100

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชาชนที่มีทัศนคติในทางสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลมาก มีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 ส่วนกลุ่มประชาชนที่มีทัศนคติในทางที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลน้อย มีจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยของนโยบายและการบริหารของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

4.1 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา และการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง ด้วยการใช้คำถามทั้งหมด 24 ข้อ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนนของคำตอบ ไม่ว่าจะเป็นคำถามในเชิงปฏิฐานหรือเชิงนิเสธจะให้ค่าคะแนน ดังนี้

- มีส่วนร่วมมากที่สุด หมายถึง ร่วมทำกิจกรรมทุกครั้งที่มีโอกาส ให้ค่าเท่ากับ 5
- มีส่วนร่วมมาก หมายถึง ร่วมทำกิจกรรมบ่อยครั้ง ให้ค่าเท่ากับ 4
- มีส่วนร่วมปานกลาง หมายถึง ร่วมทำกิจกรรมปานกลาง ให้ค่าเท่ากับ 3
- มีส่วนร่วมน้อย หมายถึง ร่วมทำกิจกรรมบางครั้ง ให้ค่าเท่ากับ 2
- มีส่วนร่วมน้อยที่สุด หมายถึง ร่วมทำกิจกรรมน้อยครั้งหรือไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมเลย

ให้ค่าเท่ากับ 1

เมื่อนำคำถามมาจัดช่วงคะแนน เพื่อแสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จะจัดออกเป็น

3 ช่วงคะแนน ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 ระดับการมีส่วนร่วมมาก

4.1.1 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 จำนวน คำร้อยละ และค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา

ประเด็นกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. เคยรวมกลุ่มประท้วงหรือเรียกร้องเพื่อขอ โครงการหรืองบประมาณให้ดำเนินงาน ในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้านของท่าน mean = 1.88 S.D. = 1.099	13 (4.0)	14 (4.4)	57 (17.7)	76 (23.7)	161 (50.2)
2. มีสมาชิกสภาเทศบาลมาจัดประชุมใน ชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อขอทราบข้อมูลและ ให้เสนอความต้องการในลักษณะของ โครงการพัฒนา mean = 1.97 S.D. = 1.022	7 (2.1)	22 (6.5)	62 (18.5)	108 (32.1)	137 (40.8)
3. เข้าร่วมประชุมเมื่อมีการประชุมใน ชุมชน/หมู่บ้าน แม้ว่าท่านจะเสียเวลา ทำงานส่วนตัว mean = 2.93 S.D. = 1.281	41 (12.1)	81 (24.1)	92 (27.2)	62 (18.3)	62 (18.3)
4. ในที่ประชุมท่านจะพูดและแสดงความคิดเห็น อภิปรายปัญหาความเดือดร้อน ชุมชน/หมู่บ้านแก่ผู้นำชุมชนหรือสมาชิก สภาเทศบาล mean = 2.53 S.D. = 1.175	15 (4.5)	60 (17.8)	98 (29.1)	79 (23.4)	85 (25.2)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
5. ร่วมกำหนดแผนงานโครงการพัฒนา เช่น การพัฒนาท้องถิ่น การสร้างถนน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่ควรจัดทำหรือ จัดให้มีขึ้นในเขตเทศบาล mean = 2.22 S.D. = 1.142	14 (4.1)	34 (10.1)	78 (23.1)	97 (28.7)	115 (34.0)
6. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่จำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น แสดง ความคิดเห็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของงานที่เทศบาลควรทำก่อนหลัง mean = 2.32 S.D. = 1.111	11 (3.3)	38 (11.3)	98 (29.2)	90 (26.8)	99 (29.4)
7. ร่วมดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของ เทศบาล เช่น การร่วมใช้แรงงานในการ จัดทำสิ่งสาธารณประโยชน์ mean = 2.59 S.D. = 1.090	10 (2.9)	63 (18.6)	112 (33.0)	87 (25.7)	67 (19.8)
8. เข้ารับการอบรมตามโครงการต่าง ๆ ที่ เทศบาลจัดทำขึ้น mean = 2.40 S.D. = 1.205	21 (6.4)	42 (12.7)	80 (24.2)	93 (28.2)	94 (28.5)
9. การปฏิบัติตามเทศบัญญัติ เช่น การเสีย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน การขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร เป็นต้น mean = 3.10 S.D. = 1.221	47 (13.9)	84 (24.9)	106 (31.5)	56 (16.6)	44 (13.1)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
10. ร่วมบริจาคในการจัดทำสิ่งสาธารณ ประโยชน์ mean = 2.78 S.D. = 1.130	18 (5.4)	71 (21.5)	118 (35.6)	67 (20.3)	57 (17.2)
11. ได้ใช้ / ได้รับ ความสะดวกจากสิ่ง สาธารณูปโภค mean = 2.59 S.D. = 0.979	11 (3.3)	36 (10.8)	143 (42.9)	93 (27.9)	50 (15.1)
12. ร่วมได้รับประโยชน์จากโครงการซึ่ง เทศบาลได้ดำเนินการ เช่น ได้รับ ความรู้ต่าง ๆ ที่มีการจัดอบรมขึ้น mean = 2.39 S.D. = 1.112	13 (3.8)	43 (12.7)	96 (28.2)	101 (29.7)	87 (25.6)
13. ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ของเทศบาล เช่น ติดตามความ ก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ mean = 3.01 S.D. = 1.1025	32 (9.6)	74 (22.1)	130 (38.8)	64 (19.1)	35 (10.4)
ค่าเฉลี่ยรวม = 1.64 S.D. = 0.568					

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.64) เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับกิจกรรมทางการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามเทศบัญญัติ เช่น การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น (mean = 3.10) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล เช่น

ติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ (mean = 3.01) ส่วนกิจกรรมทางการพัฒนาที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย คือ การเข้าร่วมกลุ่มประท้วงหรือเรียกร้อง เพื่อขอโครงการหรืองบประมาณให้มาดำเนินงานในพื้นที่ชุมชน / หมู่บ้านของตน (mean = 1.88)

4.1.2 ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 จำนวน คำร้อยละ และค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง

ประเด็นกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. ร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาต่าง ๆ เสนอความต้องการที่จะให้เทศบาลดำเนินการแก้ไขปัญหา mean = 2.75 S.D. = 1.144	20 (5.8)	73 (21.3)	108 (31.6)	83 (24.3)	58 (17.0)
2. ประสานงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนเพื่อเสนอต่อเทศบาล mean = 2.51 S.D. = 1.054	14 (4.1)	42 (12.4)	110 (32.4)	112 (32.9)	62 (18.2)
3. เคาร้องเรียนปัญหาเรื่องส่วนตัวที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการดำเนินงานของเทศบาล mean = 1.95 S.D. = 1.033	11 (3.3)	19 (5.7)	46 (13.9)	123 (37.0)	133 (40.1)
4. เคาร้องเรียนปัญหาเรื่องส่วนรวมที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการดำเนินงานของเทศบาล mean = 2.42 S.D. = 1.169	21 (6.4)	35 (10.7)	88 (26.9)	98 (30.0)	85 (26.0)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ประเด็นกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
5. เคยรวมกลุ่มประท้วง หรือร้องเรียน เทศบาลในกรณีการบริหารงานไม่ดี mean = 1.70 S.D. = 1.009	7 (2.2)	17 (5.3)	36 (11.3)	73 (22.8)	187 (58.4)
6. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาเทศบาล (ส.ท.) ในครั้งที่ผ่านมา mean = 3.90 S.D. = 1.059	119 (34.8)	119 (34.8)	70 (20.5)	22 (6.4)	12 (3.5)
7. ติดตามข่าวสารของเทศบาล mean = 3.00 S.D. = 1.101	32 (9.4)	73 (21.4)	136 (39.9)	63 (18.5)	37 (10.8)
8. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการ เมืองท้องถิ่น วิพากษ์วิจารณ์นโยบาย การบริหารงานของเทศบาลกับผู้อื่น mean = 2.72 S.D. = 1.136	26 (7.8)	48 (14.5)	118 (35.5)	86 (25.9)	54 (16.3)
9. ร่วมฟังการประชุมสภาเทศบาล mean = 2.14 S.D. = 1.140	13 (3.9)	31 (9.4)	69 (20.8)	93 (28.1)	125 (37.8)
10. ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำร่าง เทศบัญญัติ mean = 1.89 S.D. = 0.989	6 (1.8)	16 (4.9)	60 (18.3)	100 (30.5)	146 (44.5)
11. เข้ากลุ่มประท้วงหรือร้องเรียน เพื่อให้มี การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ พัฒนาบางโครงการ mean = 1.77 S.D. = 1.002	8 (2.5)	12 (3.7)	49 (15.2)	83 (25.8)	170 (52.8)
ค่าเฉลี่ยรวม = 1.86 S.D. = 0.572					

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.86) และพิจารณารายละเอียดแล้วสามารถสรุปผล ได้ดังนี้

กิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (mean = 3.90) ส่วนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ โดยกิจกรรมทางการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนมีการติดตามข่าวสารของเทศบาล (mean = 3.00) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น เสนอปัญหาความต้องการของชุมชน/หมู่บ้าน (mean = 2.75) และกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย คือ การร่วมกลุ่มประท้วงหรือร้องเรียน กรณีที่เทศบาลมีการบริหารงานไม่ดี (mean = 1.70)

4.2 ทศนคติเกี่ยวกับปัจจัยของนโยบายและการบริหารของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ในส่วนนี้เป็นเรื่องของทัศนคติซึ่งเป็นความคิดเห็นของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อปัจจัยของนโยบายและการบริหาร ซึ่งเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นภายหลังจากที่มีการดำเนินนโยบาย ประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงาน อำนาจและอิสระในการตัดสินใจ ความเพียงพอของทรัพยากร และความร่วมมือสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าว แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อปัจจัยของนโยบายและการบริหาร โดยผู้ศึกษาใช้คำถามที่เป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale และแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดการให้คะแนนแบบ Arbitrary Weighting Method คือ คำถามเชิงปฏิฐานกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 และคำถามเชิงนิเสธกำหนดค่าคะแนนเป็น 1 2 3 4 5 ดังนี้

มากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 หรือ 1 เท่ากับ เห็นด้วยมากที่สุด

มาก ให้ค่าคะแนน 4 หรือ 2 เท่ากับ เห็นด้วยมาก

ปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 หรือ 3 เท่ากับ เห็นด้วยปานกลาง

น้อย ให้ค่าคะแนน 2 หรือ 4 เท่ากับ เห็นด้วยน้อย
น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 หรือ 5 เท่ากับ เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 เห็นด้วยน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 เห็นด้วยมากที่สุด

สำหรับการแจกแจงความถี่ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้น ถือเกณฑ์การพิจารณาระดับความความคิดเห็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 เห็นด้วยมาก

การเสนอข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชน และบุคลากรต่อปัจจัยของนโยบายและการบริหาร ที่เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นภายหลังจากการดำเนินนโยบายจะนำเสนอในรูปตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 15 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงสร้างของหน่วยงาน

โครงสร้างของหน่วยงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. โครงการพัฒนาของเทศบาลในปีงบประมาณที่ผ่านมาเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกสภาเทศบาลเป็นหลัก mean = 2.95 S.D. = 1.072	35 (10.4)	72 (21.3)	130 (38.5)	76 (22.5)	25 (7.3)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

โครงสร้างของหน่วยงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
2. โครงการพัฒนาของเทศบาลในปึงบประมาณที่ผ่านมาตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก mean = 2.62 S.D. = 0.967	9 (2.7)	47 (14.0)	130 (38.7)	107 (31.8)	43 (12.8)
3. โครงการพัฒนาของเทศบาลในปึงบประมาณที่ผ่านมาเกิดจากการเรียกร้องของหัวหน้าสมาชิกสภาเทศบาลเป็นหลัก mean = 2.96 S.D. = 1.130	39 (11.5)	75 (22.1)	114 (33.6)	81 (23.9)	30 (8.9)
4. สมาชิกสภาเทศบาลมาสอบถามข้อมูลความเดือดร้อนของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้านเสมอ mean = 2.06 S.D. = 1.002	8 (2.3)	20 (5.8)	76 (22.0)	122 (35.4)	119 (34.5)
5. ผู้ปฏิบัติงานโครงการพัฒนาของเทศบาลได้มักจะเป็นบุคคลที่รู้จักหรือใกล้ชิดกับคณะเทศมนตรี mean = 2.33 S.D. = 1.261	113 (32.9)	96 (28.0)	71 (20.7)	34 (9.9)	29 (8.5)
6. มีสมาชิกสภาเทศบาลมาจัดประชุมในชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อขอทราบข้อมูลและให้เสนอความต้องการในลักษณะของโครงการพัฒนา mean = 1.97 S.D. = 1.0217	7 (2.1)	22 (6.6)	62 (18.4)	108 (32.1)	137 (40.8)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

โครงสร้างของหน่วยงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
7. ร่วมฟังการประชุมสภาเทศบาล mean = 2.14 S.D. = 1.1400	13 (3.9)	31 (9.4)	69 (20.8)	93 (28.1)	125 (37.8)
8. ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำร่าง เทศบัญญัติ mean = 1.89 S.D. = 0.9893	6 (1.8)	16 (4.9)	60 (18.3)	100 (30.5)	146 (44.5)
9. เข้ากลุ่มประท้วงหรือร้องเรียน เพื่อให้มี การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ พัฒนาบางโครงการ mean = 1.77 S.D. = 1.002	8 (2.5)	12 (3.7)	49 (15.2)	83 (25.8)	170 (52.8)
ค่าเฉลี่ยรวม = 1.75 S.D. = 0.547					

จากตารางที่ 15 พบว่า โครงสร้างของหน่วยงานโดยภาพรวมมีความเปลี่ยนแปลงการทำงานอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.75) โดยประชาชนมีความคิดเห็นว่า ส่วนมากโครงการพัฒนามักเกิดจากข้อเรียกร้องของหัวหน้าสมัชชิกสภาเทศบาล (mean = 2.96) รองลงมาเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกสภาเทศบาล (mean = 2.95) เป็นหลัก แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานของเทศบาลมีการตอบสนองความต้องการและเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับน้อย

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับประชาชนอยู่ในระดับน้อย กล่าวคือ มีสมาชิกสภาเทศบาลมาสอบถามข้อมูลความต้องการของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้าน (mean = 2.06) และมาจัดประชุมในชุมชนเพื่อขอทราบข้อมูลและให้เสนอความต้องการในลักษณะของโครงการพัฒนาน้อย (mean = 1.97)

การบริหารงานของเทศบาล ประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำร่างเทศบัญญัติอยู่ในระดับน้อย (mean = 1.89) แต่ประชาชนก็เข้าร่วมกลุ่มประท้วงหรือร้องเรียนเพื่อให้มีการตรวจ

สอบการดำเนินงานโครงการพัฒนาบางโครงการอยู่ในระดับน้อย (mean = 1.77) ซึ่งอาจเป็นเพราะโครงสร้างของหน่วยงานที่มีความเปลี่ยนแปลงยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงอันกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนก็ได้

ตารางที่ 16 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อโครงสร้างของหน่วยงาน

โครงสร้างของหน่วยงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. การจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณได้เป็นไปตามขั้นตอนของการพิจารณาทุกลำดับอย่างถูกต้อง mean = 4.09 S.D. = 0.823	18 (34.6)	23 (44.2)	9 (17.3)	2 (3.9)	- (0)
2. ประธานสภาเทศบาลมักจะเป็นผู้มีบทบาทชี้นำในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติมากที่สุด mean = 2.69 S.D. = 1.245	5 (9.6)	9 (17.3)	13 (25.0)	15 (28.9)	10 (19.2)
3. สมาชิกสภาเทศบาลได้มีการติดตามการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ mean = 3.17 S.D. = 0.944	4 (7.7)	14 (26.9)	23 (44.2)	9 (17.3)	2 (3.9)
4. สมาชิกสภาเทศบาลรับฟังข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณบางโครงการเพื่อเป็นข้อมูลในการตั้งกระทู้ถามการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร mean = 3.36 S.D. = 0.817	4 (7.7)	17 (32.7)	26 (50.0)	4 (7.7)	1 (1.9)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงสร้างของหน่วยงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
5. ความร่วมมือและการประสานกันระหว่าง สภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีเป็นไป ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติ mean = 3.94 S.D. = 0.698	8 (15.4)	36 (69.2)	5 (9.6)	- (0)	3 (5.8)
6. คณะเทศมนตรีได้ถือปฏิบัติตามมติของ สภาเทศบาลให้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด mean = 3.80 S.D. = 0.895	8 (15.7)	31 (60.8)	8 (15.7)	2 (3.9)	2 (3.9)
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.02 S.D. = 0.616					

จากตารางที่ 16 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นต่อโครงสร้างของหน่วยงานว่า มีความเปลี่ยนแปลงในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า การจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนของการพิจารณาอย่างถูกต้องอยู่ในระดับมาก (mean = 4.05) และความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีอยู่ในระดับมาก (mean = 3.94)

สำหรับการบริหารงานของหน่วยงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า กรณีที่ได้มีมติให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง คณะเทศมนตรีจะมีการปฏิบัติไปตามมติของสภาเทศบาลอยู่ในระดับมาก (mean = 3.80) สมาชิกสภาเทศบาลจะมีการรับฟังข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อตั้งกระทู้ถามการทำงานฝ่ายบริหารอยู่ในระดับมาก (mean = 3.36) การติดตามการทำงานฝ่ายบริหารโดยสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.17) และบทบาทของประธานสภาเทศบาลในการพิจารณาเทศบัญญัติอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 2.69)

ตารางที่ 17 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่ออำนาจและอิสระในการตัดสินใจ

อำนาจและอิสระในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. ประธานสภาเทศบาลมักจะเป็นผู้มีบทบาทชี้นำในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติมากที่สุด mean = 2.69 S.D. = 1.245	5 (9.6)	9 (17.3)	13 (25.0)	15 (28.9)	10 (19.2)
2. การจัดลำดับความสำคัญของโครงการเป็นไปตามสภาเทศบาลกำหนด mean = 4.14 S.D. = 0.959	21 (41.2)	20 (39.2)	8 (15.7)	- (0)	2 (3.9)
3. สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอโครงการตามความต้องการของประชาชนหรือความเดือดร้อนของประชาชน mean = 4.29 S.D. = 0.848	25 (48.1)	19 (36.5)	7 (13.5)	- (0)	1 (1.9)
4. นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมักจะร้องขอให้เทศบาลแจ้งการใช้หรือการขอใช้งบประมาณก่อนทุกครั้ง mean = 3.51 S.D. = 1.084	11 (21.6)	15 (29.4)	15 (29.4)	9 (17.7)	1 (1.9)
5. นายอำเภอมักมีแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วยกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณและมักตั้งข้อสังเกตด้านงบประมาณทุกครั้งที่เสนอให้พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณ mean = 3.69 S.D. = 1.122	2 (3.9)	8 (15.7)	6 (11.8)	23 (45.1)	12 (23.5)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

อำนาจและอิสระในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
6. มักจะมีการใช้อิทธิพลในการกำหนดรายการลงในร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพื่อเอื้อประโยชน์กับบุคคลเฉพาะกลุ่ม mean = 3.92 S.D. = 0.647	3 (5.8)	6 (11.5)	4 (7.7)	18 (34.6)	21 (40.4)
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.14 S.D. = 0.639					

จากตารางที่ 17 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า เทศบาลมีอำนาจและอิสระในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.14) แสดงว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้อำนาจและอิสระในการตัดสินใจของเทศบาล ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจากระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเพื่อจัดลำดับปัจจัยที่มีอิทธิพลจากมากไปหาน้อย พบว่า ความต้องการของประชาชนหรือความเดือดร้อนของประชาชนมีผลต่อการใช้อำนาจและอิสระในการตัดสินใจของเทศบาลอยู่ในระดับมาก (mean = 4.29) รองลงมา คือ การจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามที่สภาเทศบาลกำหนด (mean = 4.14) และการใช้อิทธิพลในการกำหนดรายการลงในร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพื่อเอื้อประโยชน์กับบุคคลเฉพาะกลุ่ม (mean = 3.92)

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้อำนาจและอิสระในการตัดสินใจของเทศบาลน้อยที่สุด คือ บทบาทของประธานสภาเทศบาลในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ (mean = 2.69)

ตารางที่ 18 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อความเพียงพอของทรัพยากร

ความเพียงพอของทรัพยากร	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. เมื่อใกล้สิ้นปีงบประมาณเทศบาลมักมีความเร่งรีบในการใช้จ่ายงบประมาณ mean = 3.16 S.D. = 1.084	3 (5.9)	11 (21.6)	18 (35.3)	13 (25.5)	6 (11.7)
2. วงเงินที่ขอตั้งในแต่ละโครงการมักจะสูงเกินความจำเป็น mean = 3.67 S.D. = 1.033	2 (3.9)	3 (5.9)	17 (33.3)	17 (33.3)	12 (23.6)
3. ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการเนื่องจากความล่าช้าในการทำงานของพนักงานเทศบาล mean = 4.09 S.D. = 0.934	1 (1.9)	1 (1.9)	11 (21.2)	18 (34.6)	21 (40.4)
4. จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลต่ำลงมืออย่างเพียงพอสำหรับการดำเนินกิจการของเทศบาล mean = 2.75 S.D. = 1.312	7 (13.5)	8 (15.4)	12 (23.1)	15 (28.8)	10 (19.2)
5. ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการเนื่องจากความไม่เพียงพอของพนักงานเทศบาล mean = 3.29 S.D. = 1.016	4 (7.7)	6 (11.5)	16 (30.8)	23 (44.2)	3 (5.8)
6. เทศบาลมีการบริหารงานล่าช้า เพราะมีระเบียบกฎเกณฑ์ควบคุมค่อนข้างมาก mean = 3.18 S.D. = 0.994	2 (3.9)	11 (21.6)	18 (35.3)	16 (31.4)	4 (7.8)
ค่าเฉลี่ยรวม = 1.88 S.D. = 0.659					

จากตารางที่ 18 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า ความเพียงพอของทรัพยากรขององค์กรโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.88) แสดงว่า ทรัพยากรการบริหารยังมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการของเทศบาล เมื่อพิจารณาในรายประเด็นจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเพื่อจัดลำดับปัญหาที่เกิดจากความไม่เพียงพอของทรัพยากรการบริหาร พบว่า ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการเนื่องจากความล่าช้าในการทำงานของพนักงานเทศบาล (mean = 4.09) รองลงมา คือ มีการตั้งวงเงินงบประมาณในแต่ละโครงการพัฒนาไว้สูงเกินความจำเป็น (mean = 3.67) และความไม่เพียงพอของพนักงานเทศบาล ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการ (mean = 3.29) ตามลำดับ นอกจากนี้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายยังมีความเห็นว่า ในขณะนี้เทศบาลมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานเพียงพอสำหรับการดำเนินกิจการของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 2.75) ซึ่งอาจเป็นเพราะเทศบาลยังไม่มีภาระงานที่ต้องคอยให้บริการเมื่อมีผู้มาติดต่อขอรับบริการ เช่น งานทะเบียนราษฎร เป็นต้น

ตารางที่ 19 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ

ประเด็น ความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. ร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีของเทศบาลจะมีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ทราบทุกครั้ง mean = 3.54 S.D. = 1.228	13 (25.0)	16 (30.8)	14 (26.9)	4 (7.7)	5 (9.6)
2. เมื่อสิ้นปีงบประมาณมีการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณหรือประกาศให้ทราบประชาชนในพื้นที่ทราบ mean = 3.18 S.D. = 1.352	12 (23.5)	8 (15.7)	15 (29.4)	9 (17.7)	7 (13.7)

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ประเด็น ความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
3. ผลงานของเทศบาลที่ผ่านมาได้รับการ ยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก mean = 3.88 S.D. = 0.808	11 (21.2)	26 (50.0)	14 (26.9)	- (0)	1 (1.9)
4. มักมีความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรี กับสมาชิกสภาเทศบาลอันเกิดจากการ ควบคุมตรวจสอบอยู่เสมอ mean = 3.75 S.D. = 1.118	3 (5.8)	3 (5.8)	13 (25.0)	18 (34.6)	15 (28.8)
5. ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือต่อการ บริหารงานเทศบาลด้วยดี mean = 3.38 S.D. = 0.820	5 (9.6)	14 (26.9)	31 (59.6)	- (0)	2 (3.9)
6. ความร่วมมือและการประสานกันระหว่าง สภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีเป็นไป ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติ mean = 3.94 S.D. = 0.698	8 (15.4)	36 (69.2)	5 (9.6)	- (0)	3 (5.8)
7. คณะเทศมนตรีได้ถือปฏิบัติตามมติของ สภาเทศบาลให้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด mean = 3.80 S.D. = 0.895	8 (15.7)	31 (60.8)	8 (15.7)	2 (3.9)	2 (3.9)
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.38 S.D. = 0.5303					

จากตารางที่ 19 พบว่า ความร่วมมือสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.38) แสดงว่า ประเด็นความขัดแย้งในเทศบาลมักไม่เกิดเป็นปัญหาที่รุนแรง

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย พบว่า ประเด็นที่เทศบาลได้รับความร่วมมือมากที่สุด คือ ความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างเทศบาลกับคณะเทศมนตรี (mean = 3.94) ทำให้ผลงานของเทศบาลที่ผ่านมาได้รับการยอมรับจากประชาชนอยู่ในระดับมาก (mean = 3.88) และคณะเทศมนตรีให้ความร่วมมือมากในการปฏิบัติตามมติของสภาเทศบาลอยู่ในระดับมาก (mean = 3.80)

สำหรับวิธีการแสวงหาความร่วมมือสนับสนุนจากกลุ่มประชาชนส่วนมาก เทศบาลจะมีการประกาศร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ (mean = 3.54) และประเด็นที่ทำให้ความร่วมมือสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ ลดลงได้ ส่วนมากเกิดจากการควบคุมตรวจสอบกันระหว่างคณะเทศมนตรีกับสภาเทศบาลอยู่เสมอ (mean = 3.75)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติโดยพิจารณาระดับความคิดเห็นของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติโดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารการคลัง และ 2) ด้านการบริหารงานภายใน ซึ่งเป็นตัวแปรตามและเป็นตัวชี้วัดระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติในด้านการบริหารการคลัง ประกอบด้วย การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การกำหนดโครงการพัฒนาตามความต้องการของประชาชน ความเหมาะสมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และด้านการบริหารงานภายใน ประกอบด้วย ระดับความพึงพอใจ และความร่วมมือของบุคลากรในหน่วยงาน

5.1 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติโดยพิจารณาระดับความคิดเห็นของประชาชน

5.1.1 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง

การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง โดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 เท่ากับ เห็นด้วยมากที่สุด

มาก ให้ค่าคะแนน 4 เท่ากับ เห็นด้วยมาก

ปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 เท่ากับ เห็นด้วยปานกลาง

น้อย ให้ค่าคะแนน 2 เท่ากับ เห็นด้วยน้อย

น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 เท่ากับ เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับการแจกแจงความถี่ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นใช้เกณฑ์ระดับความคิดเห็นในการวัดระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง ซึ่งข้อมูลจะนำเสนอในรูปตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 เห็นด้วยน้อย / ระดับประสิทธิผลน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 เห็นด้วยปานกลาง / ระดับประสิทธิผลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 เห็นด้วยมาก / ระดับประสิทธิผลมาก

ตารางที่ 20 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ

ด้านการบริหารการคลัง

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
1.1 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างทั่วถึง mean = 3.11 S.D. = 0.950	9 (2.6)	50 (14.6)	124 (36.3)	122 (35.7)	37 (10.8)
1.2 เคยรวมกลุ่มประท้วง หรือร้องเรียนเทศบาลในกรณีที่บริหารงานไม่ดี mean = 1.70 S.D. = 1.169	7 (2.2)	17 (5.3)	36 (11.3)	73 (22.8)	187 (58.4)
1.3 ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล mean = 3.01 S.D. = 1.102	32 (9.6)	74 (22.1)	130 (38.8)	64 (19.1)	35 (10.4)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1.4 ร่วมฟังการประชุมสภาเทศบาล mean = 2.14 S.D. = 1.140	13 (3.9)	31 (9.4)	69 (20.8)	93 (28.1)	125 (37.8)
1.5 ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ ร่างเทศบัญญัติ mean = 1.89 S.D. = 0.989	6 (1.8)	16 (4.9)	60 (18.3)	100 (30.5)	146 (44.5)
1.6 เข้ากลุ่มประท้วงหรือร้องเรียน เพื่อให้ มีการตรวจสอบการดำเนินงานโครง การพัฒนาบางโครงการ mean = 1.77 S.D. = 1.002	8 (2.5)	12 (3.7)	49 (15.2)	83 (25.8)	170 (52.8)
2. การกำหนดโครงการตามความต้อง การของประชาชน					
2.1 การส่งเสริมการประกอบอาชีพของ ราษฎร เช่น สนับสนุนงบประมาณ ในการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพ การนำ ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพออกเผยแพร่ mean = 1.96 S.D. = 0.961	7 (2.0)	14 (4.0)	71 (20.3)	125 (35.7)	133 (38.0)
2.2 โครงการพัฒนาของเทศบาลในปี งบประมาณที่ผ่านมาเอื้อประโยชน์ ต่อสมาชิกสภาเทศบาลเป็นหลัก mean = 2.95 S.D. = 1.072	35 (10.4)	72 (21.3)	130 (38.4)	76 (22.5)	25 (7.4)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
2.3 โครงการพัฒนาของเทศบาลในปีงบประมาณที่ผ่านมาตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก mean = 2.62 S.D. = 0.967	9 (2.7)	47 (14.0)	130 (38.7)	107 (31.8)	43 (12.8)
2.4 โครงการพัฒนาของเทศบาลในปีงบประมาณที่ผ่านมาเกิดจากการเรียกร้องของหัวหน้าแผนกสมาชิกสภาเทศบาลแต่ละคนเป็นหลัก mean = 2.96 S.D. = 1.130	39 (11.5)	75 (22.1)	114 (33.6)	81 (23.9)	30 (8.9)
2.5 มีสมาชิกสภาเทศบาลมาจัดประชุมในชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อขอทราบข้อมูลและให้เสนอความต้องการโครงการพัฒนา mean = 1.97 S.D. = 1.021	7 (2.1)	22 (6.5)	62 (18.5)	108 (32.1)	137 (40.8)
3. ความเหมาะสมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
3.1 การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนสะพาน ในเขตเทศบาลอยู่ในสภาพที่ดี mean = 2.68 S.D. = 0.964	9 (2.6)	53 (15.4)	143 (41.6)	97 (28.2)	42 (12.2)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
3.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน มีความเหมาะสมใน การใช้จ่ายเงินงบประมาณ mean = 2.54 S.D. = 1.001	3 (0.9)	46 (13.3)	140 (40.6)	103 (29.8)	53 (15.4)
3.3 ผู้ประมุลงานโครงการพัฒนาของ เทศบาลได้ มักจะเป็นบุคคลที่รู้จัก หรือใกล้ชิดกับคณะเทศมนตรี mean = 2.33 S.D. = 1.261	113 (32.9)	96 (28.0)	71 (20.7)	34 (9.9)	29 (8.5)
ค่าเฉลี่ยรวม = 1.74 S.D. = 0.502					

จากตารางที่ 20 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลังโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.74) เมื่อพิจารณารายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ปรากฏผล ดังนี้

1) การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประชาชนมีความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่า เทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.11) และมีการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.01) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีส่วนในการรับทราบและติดตามผลในการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลไม่มากนัก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำร่างเทศบัญญัติอยู่ในระดับน้อย (mean = 1.89) อย่างไรก็ตาม ผลงานของเทศบาลที่ผ่านประชาชนยังสามารถยอมรับได้ ดังจะเห็นได้จาก การรวมกลุ่มประท้วงหรือร้องเรียนเทศบาลกรณีบริหารงานไม่ดี หรือให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการพัฒนาบางโครงการอยู่ในระดับน้อย (mean = 1.70 , 1.77 ตามลำดับ)

2) การกำหนดโครงการตามความต้องการของประชาชน ประชาชนมีความคิดเห็นสำหรับประเด็นนี้ว่า เทศบาลมีการกำหนดโครงการพัฒนาที่เป็นการส่งเสริมอาชีพของราษฎรอยู่ในระดับน้อย (mean = 1.96) และสมาชิกสภาเทศบาลจัดประชุมในชุมชน เพื่อขอทราบข้อมูลและให้เสนอความต้องการโครงการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย (mean = 1.97) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โอกาสที่ประชาชนเสนอให้กำหนดโครงการพัฒนาตามความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนโดยผ่านทางสมาชิกสภาเทศบาลมีน้อย ดังนั้น ประชาชนจึงมีความเห็นว่า โครงการพัฒนาของเทศบาลมักเกิดจากการเรียกร้องของหัวหน้า และเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกสภาเทศบาลเป็นหลัก (mean = 2.96, 2.95 ตามลำดับ)

3) ความเหมาะสมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประชาชนมีความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่า เทศบาลใช้จ่ายเงินงบประมาณในการก่อสร้างและบำรุงรักษาสสิ่งสาธารณูปโภคให้อยู่ในสภาพดีในระดับปานกลาง (mean = 2.68) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 2.54) แสดงว่า เทศบาลมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณค่อนข้างเหมาะสม

5.1.2 ระดับประสิทธิผลของการนํานโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน

การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของการนํานโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายในโดยพิจารณาจากระดับความพึงพอใจของประชาชน โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 เท่ากับ พึงพอใจมากที่สุด

มาก ให้ค่าคะแนน 4 เท่ากับ พึงพอใจมาก

ปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 เท่ากับ พึงพอใจปานกลาง

น้อย ให้ค่าคะแนน 2 เท่ากับ พึงพอใจน้อย

น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 เท่ากับ พึงพอใจน้อยที่สุด

สำหรับการแจกแจงความถี่ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นใช้เกณฑ์ระดับความพึงพอใจในการวัดระดับประสิทธิผลของการนํานโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน ซึ่งข้อมูลจะนำเสนอในรูปตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 พึงพอใจน้อย / ระดับประสิทธิผลน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 พึงพอใจปานกลาง / ระดับประสิทธิผลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 พึงพอใจมาก / ระดับประสิทธิผลมาก

ตารางที่ 21 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลของการนํานโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ
ด้านการบริหารงานภายใน

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานภายใน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. ความพึงพอใจต่อการบริการ					
1.1 การให้บริการของพนักงานเทศบาล mean = 3.11 S.D. = 0.919	18 (5.2)	91 (26.4)	170 (49.3)	44 (12.7)	22 (6.4)
1.2 ความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการ mean = 3.05 S.D. = 0.819	13 (3.8)	69 (20.2)	199 (58.2)	45 (13.1)	16 (4.7)
1.3 การรักษาความสะอาด การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล mean = 3.05 S.D. = 0.939	16 (4.6)	90 (25.6)	167 (47.6)	52 (14.8)	26 (7.4)
1.4 การบำรุงรักษาทางระบายน้ำ คู คลอง ในเขตเทศบาล mean = 2.45 S.D. = 0.891	3 (0.9)	35 (10.0)	129 (37.0)	131 (37.5)	51 (14.6)
1.5 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย mean = 2.64 S.D. = 0.924	7 (2.0)	48 (13.9)	142 (41.2)	110 (31.9)	38 (11.1)
1.6 น้ำอุปโภค บริโภคในเขตเทศบาล mean = 2.74 S.D. = 1.009	9 (2.7)	66 (19.6)	133 (39.6)	83 (24.7)	45 (13.4)
ค่าเฉลี่ยรวม = 1.82 S.D. = 0.500					

จากตารางที่ 21 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายในของเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในประเด็นต่าง ๆ ของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สำหรับการบริการของเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของพนักงานเทศบาล ($\text{mean} = 3.11$) รองลงมาเป็นความพึงพอใจด้านความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการ และการบริการรักษาความสะอาด กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (mean ทั้งสองเท่ากับ 3.05) ส่วนประเด็นที่ประชาชนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การบำรุงรักษาทางระบายน้ำ คู คลอง ในเขตเทศบาล ($\text{mean} = 2.45$)

5.2 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ โดยพิจารณาระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

5.2.1 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง

การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง โดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 เท่ากับ เห็นด้วยมากที่สุด

มาก ให้ค่าคะแนน 4 เท่ากับ เห็นด้วยมาก

ปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 เท่ากับ เห็นด้วยปานกลาง

น้อย ให้ค่าคะแนน 2 เท่ากับ เห็นด้วยน้อย

น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 เท่ากับ เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับการแจกแจงความถี่ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นใช้เกณฑ์ระดับความคิดเห็นในการวัดระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง ซึ่งจะนำเสนอในรูปตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 เห็นด้วยน้อย / ระดับประสิทธิผลน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 เห็นด้วยปานกลาง / ระดับประสิทธิผลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 เห็นด้วยมาก / ระดับประสิทธิผลมาก

ตารางที่ 22 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
1.1 การจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณได้เป็นไปตามขั้นตอนของการพิจารณาทุกลำดับอย่างถูกต้อง mean = 4.09 S.D. = 0.823	18 (34.6)	23 (44.2)	9 (17.3)	2 (3.9)	- (0)
1.2 ร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีของเทศบาลจะมีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ทราบทุกครั้ง mean = 3.54 S.D. = 1.228	13 (25.0)	16 (30.8)	14 (26.9)	4 (7.7)	5 (9.6)
1.3 เมื่อสิ้นปีงบประมาณมีการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณหรือประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ mean = 3.18 S.D. = 1.352	12 (23.5)	8 (15.7)	15 (29.4)	9 (17.7)	7 (13.7)
1.4 ประธานสภาเทศบาลมักจะเป็นผู้มีบทบาทชี้้นำในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติมากที่สุด mean = 2.69 S.D. = 1.245	5 (9.6)	9 (17.3)	13 (25.0)	15 (28.9)	10 (19.2)
1.5 การจัดซื้อ/การจัดจ้างมีความรัดกุมดีและเป็นไปตามระเบียบ mean = 4.09 S.D. = 0.943	20 (39.2)	20 (39.2)	8 (15.7)	2 (3.9)	1 (2.0)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1.6 ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อ/การจัด จ้าง มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอน ตามระเบียบ ฯ เป็นอย่างดี mean = 3.85 S.D. = 0.958	14 (26.9)	21 (40.4)	13 (25.0)	3 (5.8)	1 (1.9)
1.7 มักจะมีการว่าจ้างบริษัท บุคคล หรือห้างร้าน รายหนึ่งรายใดเพื่อ รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ พัฒนาของเทศบาลทำให้เกิดปัญหา ด้านระเบียบว่าด้วยการพัสดุอยู่เสมอ mean = 3.57 S.D. = 1.269	13 (25.5)	19 (37.2)	8 (15.7)	6 (11.8)	5 (9.8)
2. การกำหนดโครงการพัฒนาตาม ความต้องการของประชาชน					
2.1 การจัดลำดับความสำคัญของ โครงการเป็นไปตามสภาเทศบาล กำหนด mean = 4.14 S.D. = 0.959	21 (41.2)	20 (39.2)	8 (15.7)	- (0)	2 (3.9)
2.2 สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอโครง การตามความต้องการของ ประชาชนหรือความเดือดร้อน ของประชาชน mean = 4.29 S.D. = 0.848	25 (48.1)	19 (36.5)	7 (13.5)	- (0)	1 (1.9)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
2.3 ผลงานของเทศบาลที่ผ่านมาได้ รับการยอมรับจากประชาชน mean = 3.88 S.D. = 0.619	11 (21.2)	26 (50.0)	14 (26.9)	- (0)	1 (1.9)
2.4 สมาชิกสภาเทศบาลได้ติดตามการ ทำงานของฝ่ายบริหารอยู่เสมอ mean = 3.17 S.D. = 0.944	4 (7.7)	14 (26.9)	23 (44.2)	9 (17.3)	2 (3.9)
2.5 สมาชิกสภาเทศบาลรับฟังข้อสังเกต เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ บางโครงการเพื่อเป็นข้อมูลในการตั้ง กระทู้ถามการทำงานของฝ่ายบริหาร mean = 3.36 S.D. = 0.817	4 (7.7)	17 (32.7)	26 (50.0)	4 (7.7)	1 (1.9)
2.6 นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด มักจะร้องขอให้เทศบาลแจ้งการใช้ หรือการขอใช้งบประมาณก่อน ทุกครั้ง mean = 3.50 S.D. = 1.084	11 (21.6)	15 (29.4)	15 (29.4)	9 (17.7)	1 (1.9)
2.7 นายอำเภอมักมีแนวโน้มที่จะไม่เห็น ด้วยกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณ และมักตั้งข้อสังเกตด้านงบประมาณ ทุกครั้งที่เสนอให้พิจารณาร่างเทศ บัญญัติงบประมาณ mean = 3.69 S.D. = 1.122	2 (3.9)	8 (15.7)	6 (11.8)	23 (45.1)	12 (23.5)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารการคลัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
3. ความเหมาะสมในการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ					
3.1 ระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับให้ สภาเทศบาลพิจารณารายละเอียด ร่างงบประมาณมีความเหมาะสม mean = 3.44 S.D. = 0.895	6 (11.5)	18 (34.6)	22 (42.3)	5 (9.6)	1 (2.0)
3.2 เมื่อใกล้สิ้นปีงบประมาณเทศบาล มักมีความเร่งรีบในการใช้จ่ายงบ ประมาณ mean = 3.16 S.D. = 1.084	3 (5.9)	11 (21.6)	18 (35.3)	13 (25.5)	6 (11.7)
3.3 วงเงินที่ขอตั้งในแต่ละโครงการมัก จะสูงเกินความจำเป็น mean = 3.67 S.D. = 1.033	2 (3.9)	3 (5.9)	17 (33.3)	17 (33.3)	12 (23.6)
3.4 มักจะมีการใช้อิทธิพลในการกำหนด รายการลงในร่างเทศบัญญัติงบ ประมาณเพื่อประโยชน์แก่บุคคล เฉพาะกลุ่ม mean = 3.92 S.D. = 1.218	3 (5.8)	6 (11.5)	4 (7.7)	18 (34.6)	21 (40.4)
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.02 S.D. = 0.649					

จากตารางที่ 22 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลังโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.02) เมื่อพิจารณารายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ปรากฏผล ดังนี้

1) การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เมื่อพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแต่ละประเด็น พบว่า เทศบาลมีการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณาอย่างถูกต้องอยู่ในระดับมาก (mean = 4.09) การจัดซื้อ / จัดจ้างเป็นไปตามระเบียบ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดังกล่าวมีความรู้ เข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อ / จัดจ้างอยู่ในระดับมาก (mean = 4.09 , 3.85 ตามลำดับ) และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเห็นว่า บทบาทของประธานสภาเทศบาลในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 2.69) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ฝ่ายนิติบัญญัติมีบทบาทในการกำกับดูแลการทำงานของฝ่ายบริหาร และเทศบาลมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบเป็นอย่างดี

2) การกำหนดโครงการพัฒนาตามความต้องการของประชาชน เมื่อพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอโครงการตามความต้องการหรือความเดือดร้อนของประชาชน และการจัดลำดับความสำคัญของโครงการเป็นไปตามที่สภาเทศบาลกำหนดอยู่ในระดับมาก (mean = 4.29 , 4.14 ตามลำดับ) ซึ่งอาจทำให้ ผลงานของเทศบาลที่ผ่านมาได้รับการยอมรับจากประชาชนอยู่ในระดับมาก (mean = 3.88) แสดงให้เห็นว่า บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการกำหนดโครงการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนมีมาก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลติดตามการทำงานของฝ่ายบริหารในระดับปานกลาง (mean = 3.17) จึงแสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลจะมีบทบาทมากในการกำหนดโครงการพัฒนาตามความต้องการของประชาชน และมีบทบาทในการกำกับดูแลการทำงานของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ยังเห็นว่า นายอำเภอมักมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณและมักตั้งข้อสังเกตทุกครั้งที่เสนอให้พิจารณาในระดับมาก (mean = 3.69) อาจทำให้เป็นอุปสรรคในการกำหนดโครงการพัฒนาเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นไปด้วยความล่าช้าก็ได้

3) ความเหมาะสมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เมื่อพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้สิทธิพลกำหนดรายการลงในร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพื่อประโยชน์แก่บุคคลเฉพาะกลุ่ม (mean = 3.92) รองลงมาคือมี

การตั้งวงเงินในแต่ละโครงการสูงเกินความจำเป็น (mean = 3.67) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เทศบาลมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างไม่เหมาะสม โดยมีการใช้อิทธิพลให้มีการกำหนดโครงการพัฒนาบางโครงการลงในร่างเทศบัญญัติเพื่อประโยชน์แก่คนบางกลุ่ม จึงทำให้เทศบาลมีการตั้งวงเงินงบประมาณสำหรับโครงการพัฒนาแต่ละโครงการไว้สูงเกินไป

5.2.2 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน

การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายในโดยพิจารณาจากระดับความความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 เท่ากับ เห็นด้วยมากที่สุด

มาก ให้ค่าคะแนน 4 เท่ากับ เห็นด้วยมาก

ปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 เท่ากับ เห็นด้วยปานกลาง

น้อย ให้ค่าคะแนน 2 เท่ากับ เห็นด้วยน้อย

น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 เท่ากับ เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับการแจกแจงความถี่ เพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นใช้เกณฑ์ระดับความคิดเห็นในการวัดระดับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน เช่นเดียวกับหัวข้อ 5.2.1 ซึ่งข้อมูลจะนำเสนอในรูปตารางโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 23 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่อประสิทธิผลของการนำ
นโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การบริหารงานภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. ความพึงพอใจต่อการบริการ					
1.1 ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกใน การขอรับบริการเนื่องจากความ ล่าช้าในการทำงานของพนักงาน เทศบาล mean = 4.09 S.D. = 0.934	1 (1.9)	1 (1.9)	11 (21.2)	18 (34.6)	21 (40.4)
1.2 จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศ บาลตำบลมีอย่างเพียงพอสำหรับ การดำเนินกิจการ mean = 2.75 S.D. = 1.312	7 (13.5)	8 (15.4)	12 (23.1)	15 (28.8)	10 (19.2)
1.3 ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือ ต่อการบริหารงานเทศบาลด้วยดี mean = 3.38 S.D. = 0.820	5 (9.6)	14 (26.9)	31 (59.6)	- (0)	2 (3.9)
1.4 ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกใน การขอรับบริการเนื่องจากความไม่ เพียงพอของพนักงานเทศบาล mean = 3.29 S.D. = 1.016	4 (7.7)	6 (11.5)	16 (30.8)	23 (44.2)	3 (5.8)
1.5 เทศบาลมีการบริหารงานล่าช้า เพราะมีกฎเกณฑ์ควบคุม ค่อนข้างมาก mean = 3.18 S.D. = 0.994	2 (3.9)	11 (21.6)	18 (35.3)	16 (31.4)	4 (7.8)

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
2. ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร					
2.1 มักมีความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาลอันเกิดจากการควบคุมตรวจสอบกัน mean = 3.75 S.D. = 1.118	3 (5.8)	3 (5.8)	13 (25.0)	18 (34.6)	15 (28.8)
2.2 มีความร่วมมือและการประสานกันระหว่างสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีเป็นไปตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน mean = 3.94 S.D. = 0.698	8 (15.4)	36 (69.2)	5 (9.6)	- (0)	3 (5.8)
2.3 คณะเทศมนตรีได้ถือปฏิบัติตามมติของสภาเทศบาลให้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด mean = 3.80 S.D. = 0.895	8 (15.7)	31 (60.8)	8 (15.7)	2 (3.9)	2 (3.9)
2.4 สมาชิกสภาเทศบาลต้องดูแลผลประโยชน์ของตน mean = 3.44 S.D. = 1.312	5 (10.0)	7 (14.0)	13 (26.0)	11 (22.0)	14 (28.0)
รวมค่าเฉลี่ย = 1.92 S.D. = 0.571					

จากตารางที่ 23 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายในของเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.92) เมื่อพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ปรากฏผล ดังนี้

1) ความพึงพอใจต่อการบริการ เมื่อพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย พบว่า ประเด็นที่เป็นปัญหาต่อความพึงพอใจต่อการบริการมากที่สุด คือ ความล่าช้าในการทำงานของพนักงานเทศบาล (mean = 4.09) รองลงมา คือ พนักงานเทศบาลมีไม่เพียงพอ และการบริหารงานล่าช้าเพราะมีกฎเกณฑ์ควบคุมค่อนข้างมาก (mean = 3.29, 3.18 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นอีกว่า ในขณะนี้เทศบาลมีบุคคลที่ปฏิบัติงานเพียงพอสำหรับการดำเนินกิจการของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 2.75) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตามภาระงานที่ผิดชอบอยู่ในปัจจุบันเทศบาลสามารถดำเนินกิจการได้ด้วยดี แม้ว่าเทศบาลจะประสบปัญหาที่มีพนักงานไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุ ทำให้การทำงานของพนักงานเกิดความล่าช้า

2) ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร เมื่อพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย พบว่า ประเด็นที่ทำให้มีความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรมากที่สุด คือ มีความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีที่เป็นไปตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน (mean = 3.94) รองลงมา คือ คณะเทศมนตรีให้ความร่วมมือในการถือปฏิบัติตามมติของสภาเทศบาล (mean = 3.80) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในเทศบาลมีน้อย โดยทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์กันตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ยังเห็นว่า ประเด็นที่อาจสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่อความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรมากที่สุด คือ การเกิดความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล เนื่องจากการควบคุมตรวจสอบกัน (mean = 3.75)

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของนโยบายและการบริหารกับประสิทธิผลของการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของนโยบายและการบริหารกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ

จากกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ : กรณีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลของสุขาภิบาลในจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยกำหนดให้ปัจจัยของนโยบายและการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงาน อำนาจและอิสระในการตัดสินใจ ความเพียงพอของทรัพยากร และความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ เป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารการคลัง และด้านการบริหารงานภายใน เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาว่า เมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งส่งผลให้โครงสร้างของหน่วยงานมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จะมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติในด้านใด และมีความสัมพันธ์กันในระดับใด

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งเป็นตัวแปรระดับอัตราส่วน ผู้ศึกษาวิจัยจึงทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม " ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ " และขนาดความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับใด โดยกำหนดเกณฑ์เพื่ออธิบายระดับของความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปร ดังนี้

- ค่า r มีค่า 0.8 ขึ้นไป ถือว่า ความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- ค่า r มีค่าระหว่าง 0.6 – 0.79 ถือว่า ความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
- ค่า r มีค่าระหว่าง 0.4 – 0.59 ถือว่า ความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ค่า r มีค่าระหว่าง 0.2 – 0.39 ถือว่า ความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
- ค่า r มีค่าต่ำกว่า 0.2 ถือว่า ความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ ดังนี้

H_0 : ตัวแปรคู่ที่กำลังพิจารณาไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรคู่ที่กำลังพิจารณามีความสัมพันธ์กัน

ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของนโยบายและการบริหารกับ
ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ

ปัจจัยของนโยบายและการบริหาร	ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ	
	ด้านการบริหาร การคลัง	ด้านการบริหาร งานภายใน
โครงสร้างของหน่วยงาน	.488** p = .001	.434** p = .002
อำนาจและอิสระในการตัดสินใจ	.565** p = .000	.372** p = .009
ความเพียงพอของทรัพยากร	.476** p = .001	.739** p = .000
ความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ	.472** p = .003	.362* p = .011

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 ปรากฏว่า ปัจจัยของนโยบายและการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงาน อำนาจและอิสระในการตัดสินใจ ความเพียงพอของทรัพยากร และความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง และด้านการบริหารงานภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ยอมรับ H_1) เมื่อพิจารณาที่ขนาดความสัมพันธ์หรือค่า r อธิบายได้ ดังนี้.-

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของหน่วยงานกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง และด้านการบริหารงานภายใน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง (ค่า $r = .488$ และ $.434$ ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างของหน่วยงานที่เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้น อันเป็นผลจากการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมจะมีผลทำให้การบริหารการคลัง และการบริหารภายในมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นด้วย

2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและอิสระในการตัดสินใจกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ๔ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง (ค่า $r = .565$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและอิสระในการตัดสินใจกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ๔ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่า $r = .372$) แสดงให้เห็นว่า อำนาจและอิสระในการตัดสินใจของเทศบาลมีมากขึ้นจะมีผลทำให้การบริหารการคลัง และการบริหารภายในมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นด้วย

3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเพียงพอของทรัพยากรกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ๔ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง (ค่า $r = .476$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความเพียงพอของทรัพยากรกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ๔ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง (ค่า $r = .739$) แสดงให้เห็นว่า หากทรัพยากรการบริหารของเทศบาลมีอย่างเพียงพอจะมีผลทำให้การบริหารการคลัง และการบริหารภายในมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นด้วย

4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ กับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ๔ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง (ค่า $r = .472$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ กับประสิทธิผลของนโยบายด้านการบริหารงานภายใน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่า $r = .362$) แสดงให้เห็นว่า หากเทศบาลได้รับความร่วมมือสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้นจะมีผลทำให้การบริหารการคลัง และการบริหารภายในมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นด้วย

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของนโยบายและการบริหารกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับนโยบายและการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงาน กับตัวแปรตาม คือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมทางการพัฒนา และการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาว่าโครงสร้างของหน่วยงานมีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านใด และมีความสัมพันธ์กันในระดับใด

ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ ดังนี้

H_0 : โครงสร้างของหน่วยงานไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

H_1 : โครงสร้างของหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของนโยบายและการบริหารกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปัจจัยของนโยบายและการบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม	
	ทาง การพัฒนา	ทาง การเมือง
โครงสร้างของหน่วยงาน	.342**	.405**
	p = .000	p = .000

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 25 พบว่า ปัจจัยของนโยบายและการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา และทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ยอมรับ H_1) อธิบายได้ว่า โครงสร้างของหน่วยงาน มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา และทางการเมือง

เมื่อพิจารณาที่ขนาดความสัมพันธ์หรือค่า r พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของหน่วยงานกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนามีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่า $r = .342$) และความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของหน่วยงานกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่า $r = .405$) แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างของหน่วยงานที่มีความเปลี่ยนแปลง อันเป็นเกิดจากการนำนโยบาย ๓ ไปปฏิบัติมีผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการพัฒนาและทางการเมืองมากขึ้น

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ : กรณีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลของสุขาภิบาลในจังหวัดศรีสะเกษ โดยหลักการปกครองท้องถิ่น ถือว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเจตนารมณ์ที่สำคัญของนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้น ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจะขึ้นอยู่กับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลหรือไม่นั้น สำหรับกรอบแนวคิดนี้ ผู้ศึกษากำหนดให้ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน เป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตามหรือตัวแปรผลลัพธ์ คือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมทางการพัฒนา และการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านใด และมีความสัมพันธ์กันในระดับใด

ตัวแปรอิสระ “ ลักษณะส่วนบุคคล ” ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ครั้งนี้ จำแนกองค์ประกอบตามชนิดของข้อมูล ได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การดำรงตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้ง เป็นตัวแปรระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้ ค่าสถิติ Chi – Square โดยยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าวและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Sig 0.05) และทดสอบขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ค่า Phi ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนี้

.70 ขึ้นไป	หมายถึง	ความสัมพันธ์ในระดับมาก
.50 ถึง .69	หมายถึง	ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างมาก
.30 ถึง .49	หมายถึง	ความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
.10 ถึง .29	หมายถึง	ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
.01 ถึง .09	หมายถึง	ความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์เลย

ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนกับ
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลักษณะส่วนบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน			
	ทางการพัฒนา		ทางการเมือง	
	ค่าสถิติ (chi- Square)	Sig. (2-tailed)	ค่าสถิติ (chi- Square)	Sig. (2-tailed)
เพศ	0.774	0.679 Phi = 0.052	1.083	0.582 Phi = 0.062
อายุ	92.345	0.529 Phi = 0.568	72.180	0.954 Phi = 0.502
ระดับการศึกษา	11.011	0.357 Phi = 0.196	7.229	0.704 Phi = 0.159
อาชีพ	23.885	0.008 Phi = 0.289	9.368	0.498 Phi = 0.181
รายได้	106.048	0.815 Phi = 0.609	125.850	0.251 Phi = 0.663
การดำรงตำแหน่งในชุมชน	23.766	0.022 Phi = 0.288	28.502	0.005 Phi = 0.316
การเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้ง ภายในชุมชน	8.896	0.012 Phi = 0.176	6.107	0.047 Phi = 0.146

จากตารางที่ 26 พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ อาชีพ การดำรงตำแหน่งในชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชน ส่วนปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ สำหรับตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันเมื่อพิจารณาขนาดความสัมพันธ์จากค่า Phi อธิบายได้ ดังนี้

1.1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการดำรงตำแหน่งในชุมชนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา พบว่า มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ ($\Phi = 0.288$) และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการดำรงตำแหน่งในชุมชนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองนั้น มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวในระดับปานกลาง ($\Phi = 0.316$) ซึ่งแสดงว่า การดำรงตำแหน่งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาในระดับค่อนข้างต่ำ ขณะที่การดำรงตำแหน่งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองในระดับปานกลาง

1.2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในชุมชนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา และทางการเมือง พบว่า มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ ($\Phi = 0.176$ และ 0.146 ตามลำดับ) แสดงว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาในระดับค่อนข้างต่ำ และการเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองในระดับค่อนข้างต่ำ

สำหรับตัวแปรอาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองและเมื่อพิจารณาขนาดความสัมพันธ์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ ($\Phi = 0.289$) แสดงว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาในระดับค่อนข้างต่ำ

2. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ตัวแปร “ ระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การ ” กับ “ ทศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล ” เป็นตัวแปรระดับอัตราส่วน ผู้ศึกษาจึงทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับใด

ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ ดังนี้

H_0 : ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

H_1 : ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลักษณะส่วนบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	
	ทางการพัฒนา	ทางการเมือง
ระดับความรู้เกี่ยวกับเทศบาล	.056 p = .369	.051 p = .407
ทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล	.630** p = .000	.447** p = .000

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 27 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา และทางการเมือง คือ ทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล (ยอมรับ H_1) เมื่อพิจารณาที่ขนาดความสัมพันธ์จากค่า r แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง (ค่า $r = .630$) และความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง (ค่า $r = .447$) กล่าวคือ ประชาชนมีทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลในทางที่สนับสนุนมากมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนาเพิ่มขึ้น และประชาชนมีทัศนคติที่สนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลในทางที่สนับสนุนมากมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองเพิ่มขึ้น เช่นกัน

ส่วนลักษณะส่วนบุคคลตัวแปร “ ระดับความรู้เกี่ยวกับเทศบาล ” ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (ปฏิเสธ H_1) แสดงว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับเทศบาลของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในทางการพัฒนาและทางการเมือง

6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลของการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมทางการพัฒนา และการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพด้านการบริหารการคลัง และด้านการบริหารงานภายใน เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติในด้านใด และมีความสัมพันธ์กันในระดับใด

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งเป็นตัวแปรระดับอัตราส่วน ผู้ศึกษาจึงทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ ดังนี้

H_0 : ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการดำเนินงานนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ

H_1 : ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการดำเนินงานนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ

ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลของการดำเนินงานนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ

ระดับการมีส่วนร่วม	ประสิทธิผลของการดำเนินงานนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ	
	ด้านการบริหารการคลัง	ด้านการบริหารงานภายใน
การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา	.341** p = .000	.204** p = .001
การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง	.441** p = .000	.104 p = .092

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 28 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา และทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง และด้านการบริหารงานภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ยอมรับ H_1) เมื่อพิจารณาที่ขนาดความสัมพันธ์จากค่า r อธิบายได้ ดังนี้.-

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา กับ ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่า $r = .341$) และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนา กับ ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่า $r = .204$) แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการพัฒนามากขึ้นมีผลทำให้การบริหารการคลัง และการบริหารภายในของเทศบาลมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง กับ ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารการคลัง พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง (ค่า $r = .441$) และไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง กับ ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติด้านการบริหารงานภายใน แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองมากขึ้นจะมีผลทำให้การบริหารการคลังของเทศบาลมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 7 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ : กรณีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลของสุขาภิบาลในจังหวัดศรีสะเกษ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 28 คน แบ่งออกเป็น

- ก. นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ จำนวน 7 คน
- ข. นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรี จำนวน 7 คน
- ค. ประธานสภาเทศบาล จำนวน 7 คน
- ง. ปลัดเทศบาล จำนวน 7 คน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปผล ได้ดังนี้

ข้อ 1 โครงสร้างรูปแบบเทศบาลที่มีการแบ่งออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ทำให้สามารถควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณได้รัดกุมขึ้นหรือไม่ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 70 มีความเห็นว่า การที่โครงสร้างรูปแบบเทศบาลประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ คณะเทศมนตรีทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ การใช้จ่ายงบประมาณหรือในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จะต้องมีการเสนอเข้าสู่สภาเทศบาลพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน โดยฝ่ายบริหารจะต้องชี้แจงรายละเอียดให้สภาเทศบาลทราบถึงความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณ แผนงาน/โครงการที่ไม่ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจำต้องตัดออกไป บทบาทของสภาเทศบาลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างรูปแบบเทศบาลทำให้สามารถควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณได้รัดกุมขึ้น นอกจากนี้ สภาเทศบาลยังมีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานของคณะเทศมนตรีในเรื่องอื่น ๆ ด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความเห็นว่าที่น่าสนใจว่า การตั้งคณะเทศมนตรีเพื่อทำหน้าที่ฝ่ายบริหารนั้น มีสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนอยู่ เพราะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากกลุ่มการเมืองเดียวกัน หรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน แล้วแต่กรณี อาจกล่าวได้ว่า ฝ่ายบริหารจะคุมเสียงข้างมากในสภาเทศบาล ดังนั้น บทบาทของสภาเทศบาลในการทำหน้าที่กำกับการทำงานของคณะเทศมนตรี จึงอยู่ในลักษณะที่เอื้อประโยชน์หรือประจานผล

ประโยชน์ระหว่างกัน โครงสร้างรูปแบบเทศบาลเท่าที่เป็นอยู่จึงไม่สามารถควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้รัดกุมมากขึ้นเท่าที่ควร นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า หากประชาชนเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากกลุ่มการเมืองต่างกลุ่มกัน คาดว่าบทบาทของสภาเทศบาลจะทำหน้าที่กำกับการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอาจส่งผลให้การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น

ข้อ 2 โครงสร้างรูปแบบเทศบาลที่มีการแบ่งออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ได้มี

ส่วนช่วยแบ่งเบาภาระนายอำเภอในการกำกับดูแล ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณหรือไม่ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 70 มีความเห็นว่า โครงสร้างรูปแบบสุขาภิบาลที่นายอำเภอทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่ง มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานกิจการสุขาภิบาลทั้งหมด ซึ่งเป็นภาระรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นจากงานบริหารราชการของอำเภอตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนั้น ภาระความรับผิดชอบของนายอำเภอจึงค่อนข้างมาก เพาะต้องรับผิดชอบในการบริหารงานของสุขาภิบาลและราชการของอำเภอ ทำให้การดูแลและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนบางครั้งไม่ทั่วถึง เกิดความล่าช้า และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเข้ามาบริหารงานเทศบาล จึงเป็นการมอบภาระความรับผิดชอบในด้านการปกครองและการพัฒนา ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารและปกครองชุมชนของตนเอง ซึ่งตามโครงสร้างรูปแบบเทศบาลที่มีสภาเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ จะคอยกำกับการทำงานของคณะเทศมนตรี ดังนั้น การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลจะต้องผ่านความเห็นชอบจากสภาเทศบาลก่อน แล้วจึงเสนอให้นายอำเภอพิจารณาภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลก่อนที่จะส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่ออนุมัติเป็นเทศบัญญัติต่อไป ฉะนั้นสภาเทศบาลจึงเป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของนายอำเภอ ส่วนในด้านการกำกับดูแลเทศบาลนั้น นายอำเภอยังมีการรับผิดชอบอยู่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบล ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านมีความเห็นว่า นายอำเภอได้พ้นภาระรับผิดชอบการบริหารงานของ สุขาภิบาลมาตั้งแต่ช่วงที่พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2528 กำหนดให้สุขาภิบาลที่มีรายได้จัดเก็บ ตั้งแต่ 5 ล้านบาท ขึ้นไป มีประธานกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้ง และให้นายอำเภอทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแทน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลการใช้จ่ายงบประมาณในเรื่องต่าง ๆ จะผ่านความเห็นชอบจากสภาเทศบาลตามระเบียบการบริหารงานของเทศบาล นายอำเภอมีหน้าที่ เพียงเป็นผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้อยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นก็จะให้ความเห็นชอบ และเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่ออนุมัติให้เป็นเทศบาล บัญญัติต่อไป ในส่วนนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการแบ่งเบาภาระนายอำเภอ เพราะเป็นการแบ่งหน้าที่กันทำตามระเบียบที่กฎหมายกำหนดไว้ และนายอำเภอยังมีภาระรับผิดชอบในการกำกับดูแลเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ข้อ 3 แผนงาน/โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เทศบาลดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณในปีที่ผ่านมาและปัจจุบัน เป็นไปตามความต้องการของประชาชนหรือคำนึงถึงสภาพปัญหาของแต่ละชุมชนหรือไม่ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 80 มีความเห็นว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ข้อมูลปัญหา ความต้องการของประชาชนจะได้จากการทำประชาคมเทศบาล หรือการเสนอขอโครงการพัฒนาผ่านทางผู้นำชุมชน จากนั้น ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นมา โดยเทศบาลจะมีการตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาเทศบาล ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ สมาชิกสภาเทศบาล และผู้นำชุมชน เพื่อสรุปปัญหาความต้องการของประชาชน แล้วบรรจุเป็นโครงการพัฒนาไว้ในร่างแผนพัฒนาระยะสั้นหรือระยะยาวของเทศบาลตามความเหมาะสม จากนั้นก็จะเสนอเข้าสู่สภาเทศบาลเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบจัดทำเป็นแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานต่อไป การใช้จ่ายงบประมาณจะกระทำภายใต้กรอบของแผนพัฒนาเทศบาลระยะ 1 ปี และแผนพัฒนาเทศบาลระยะ 5 ปี เป็นหลัก อาจกล่าวได้ว่า แผนงาน/โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เทศบาลดำเนินงานโดยภาพรวมเป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านได้ตั้งข้อสังเกตว่า การเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลของสุขาภิบาล ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ มีการปรับขนาดโครงสร้างการบริหารที่มีการแบ่งแยกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ทำให้เทศบาลมีภาระค่าใช้จ่ายสำหรับคณะผู้บริหาร

สมาชิกสภาเทศบาล และการบริหารงานประจำอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ดังนั้น เทศบาลจึงมีข้อจำกัดในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนา จึงพยายามเน้นการแก้ไขปัญหาของประชาชนในภาพรวมเป็นหลัก และโครงการพัฒนาส่วนใหญ่ที่ประชาชนเป็นผู้เสนอขึ้นมาจะเป็นโครงการพัฒนาประเภทโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลก็มักจะตอบสนองความต้องการในเรื่องเหล่านี้เป็นหลักอยู่แล้วเพราะเป็นผลงานที่เห็นได้ชัดเจน เป็นรูปธรรม

ข้อ 4 เทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณให้ประชาชนทราบอย่างไรบ้าง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า เทศบาลส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณโดยการปิดประกาศเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีไว้ที่ป้ายหน้าสำนักงานเทศบาล มีรายละเอียดเกี่ยวกับรายรับ - รายจ่าย ประจำปีของเทศบาล แผนงาน/โครงการ ที่จะดำเนินงานในปีงบประมาณของฝ่ายต่าง ๆ บางครั้งจะใช้วิธีประชาสัมพันธ์ทางเสียงตามสาย ในกรณีที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบว่ามีการดำเนินงานโครงการพัฒนาในพื้นที่แห่งนั้น นอกจากนี้ ยังพบว่าเทศบาลเกือบทุกแห่งมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสมาชิกสภาเทศบาล ในกรณีที่ออกไปพบปะชุมชน หรือร่วมกิจกรรมที่ชุมชนแห่งนั้น ๆ จัดขึ้น การประชาสัมพันธ์โดยวิธีการดังกล่าวผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า ประชาชนจะทราบเพียงว่ามีโครงการพัฒนาใดบ้างที่จะมาดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนของตน ซึ่งเป็นเพียงการแจ้งกำหนดการทำงานเท่านั้น ไม่ได้มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของการใช้จ่ายงบประมาณ หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

สำหรับเทศบาลที่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่แตกต่างจากเทศบาลอื่น ๆ คือ เทศบาลตำบลกันทรลักษณ์ ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลชั้น 6 นอกจากจะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ดังที่กล่าวมาแล้ว เทศบาลตำบลกันทรลักษณ์ยังมีการจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้นำชุมชน และประชาชนที่มาติดต่อราชการ โดยเนื้อหา มีรายละเอียดของรายรับ - รายจ่าย ประจำปีของเทศบาล โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว และอยู่ในระหว่างดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา

ข้อ 5 ในการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณ ระหว่างการพิจารณาแปรรูปมติของฝ่ายนิติบัญญัติได้ให้ความสำคัญในเรื่องใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาล ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สภาเทศบาลจะมีการแปรรูปมติในขั้นตอนการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณโดยให้ความสำคัญในเรื่องความต้องการหรือปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะได้จากข้อเสนอเพิ่มเติมของสมาชิกสภาเทศบาล จากที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลซึ่งได้วางกรอบของแผนงาน/โครงการพัฒนาต่าง ๆ ไว้แล้ว หากเป็นความต้องการหรือปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนก็就会被กำหนดไว้ในเทศบัญญัติประจำปี สำหรับกรณีที่ความต้องการด้านการพัฒนาเป็นโครงการที่จัดอยู่ในประเภทโครงสร้างพื้นฐาน จะมีการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของโครงการก่อนว่า พื้นที่ชุมชนแห่งนั้นได้มีการดำเนินงานโครงการในลักษณะเดียวกันโดยหน่วยงานอื่น หรือเทศบาลได้ดำเนินงานโครงการประเภทนี้ ในปีที่ผ่านมาหรือไม่ หากได้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนแห่งนั้นในปีที่ผ่านมาแล้ว จะพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินงานโครงการพัฒนาสำหรับชุมชนแห่งอื่นก่อน เพื่อกระจายโครงการพัฒนาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึง มีบางโครงการที่กำหนดขึ้นตามความต้องการของนายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี เพื่อให้ครอบคลุมแผนงานด้านอื่น ๆ มากขึ้น ทั้งนี้ จะต้องผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากฝ่ายสภาเทศบาลก่อน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเห็นว่า การแปรรูปร่างเทศบัญญัติงบประมาณจะให้ความสำคัญตามมติของฝ่ายนิติบัญญัติเพราะได้สรุปข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชนจัดทำเป็นแผนพัฒนาของเทศบาลไว้แล้ว ส่วนความต้องการหรือปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมักเป็นความต้องการที่เร่งด่วนและอยู่นอกกรอบแผนพัฒนาเทศบาล ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากสภาเทศบาลก่อนจึงจะดำเนินการได้

ข้อ 6 โครงสร้างและการบริหารงานของเทศบาล เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเพียงใด ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์พบว่า โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ คณะเทศมนตรีทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จำนวน 12 คน สำหรับโครงสร้างของสุขาภิบาลไม่มีการแยกอำนาจหน้าที่ออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ มีกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้ง

ของประชาชน จำนวน 9 คน จะเห็นได้ว่า โครงสร้างของเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เข้ามาทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเทศบาลกับประชาชน โดยทั่วไปจะมีการติดต่อผ่านทางผู้นำชุมชนหรือสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนการเข้าไปมีบทบาทในการบริหารงานร่วมกับเทศบาล ประชาชนจะไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมเท่าใดนัก ไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปร่วมประชุมสภาเทศบาล หรือแสดงความคิดเห็นต่อร่างเทศบัญญัติ เนื่องจากประชาชนเห็นว่า เป็นการบริหารงานภายในเทศบาล และถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของสมาชิกสภาเทศบาลที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเห็นว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล หลังจากนั้นการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของเทศบาลจะถือเป็นหน้าที่โดยตรงของสมาชิกสภาเทศบาล ตามอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเห็นที่น่าสนใจว่า โครงสร้างของเทศบาลเอื้อโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่แล้ว แต่การบริหารงานของเทศบาลนั้นประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของประชาชน และการสนับสนุนส่งเสริมของเทศบาลในการให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งระดับความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลซึ่งในปัจจุบันจะเห็นว่า ประชาชนไม่ทราบว่า ตนมีสิทธิในการถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลหรือเทศมนตรีให้พ้นจากตำแหน่งได้ ถ้าหากเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลหรือเทศมนตรีคนใดคนหนึ่งไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป หรือสามารถร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้เทศบาลพิจารณาออกเทศบัญญัติได้ โดยการรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และเทศบาลก็ไม่ได้ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลจึงยังไม่มีแตกต่างจากการบริหารงานของสุขาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชนยังคงเป็นในลักษณะโดยทางอ้อม และผ่านทางสมาชิกสภาเทศบาล แต่มีโอกาสดำเนินการเลือกตั้งตัวแทนชุมชนในจำนวนที่มากขึ้น

ข้อ 7 การกำหนดลำดับความสำคัญก่อน หลังของแผนงาน/โครงการในร่างเทศบัญญัติซึ่งไม่สามารถตกลงกันได้ บุคคลใดเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย และท่านเห็นว่าผู้ตัดสินใจนี้ใช้หลักเกณฑ์หรือวิธีการใดประกอบการตัดสินใจกรณีดังกล่าว

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เมื่อเกิดกรณีขึ้น ฝ่ายบริหารโดยคณะเทศมนตรีจะพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่เกิดปัญหา โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงลำดับความสำคัญของโครงการดังกล่าวอีกหรือไม่ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า นายกเทศมนตรีจะคำนึงถึงความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้จากการประชุมเทศบาล หรือจากการเสนอของสมาชิกสภาเทศบาล และได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลแล้ว เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่จะดำเนินการจึงต้องมีการพิจารณาเลือกดำเนินโครงการที่สามารถกระทำได้ตามจำนวนงบประมาณที่เทศบาลได้รับการจัดสรรจากราชการส่วนกลาง ซึ่งจะได้รับจัดสรรมาเป็นรายงวด ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ข้อสังเกตว่า เมื่อเกิดกรณีดังกล่าว โดยมากจะมีการประนีประนอมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

ข้อ 8 ภายหลังจากที่สุขาภิบาลเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการดำเนินการของเทศบาล มีความเปลี่ยนแปลงในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างไร

ก. โครงสร้างของหน่วยงาน ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 84 มีความเห็นว่า โครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลง คือ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นเดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2528 ลักษณะโครงสร้างของรูปแบบคณะกรรมการไม่ได้แบ่งแยกอำนาจหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นประธานกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่ง และกรรมการสุขาภิบาลที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน เป็นรองประธานกรรมการสุขาภิบาล สำหรับสุขาภิบาลที่มีรายได้ตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งประธานกรรมการสุขาภิบาล 1 คน และรองประธานกรรมการสุขาภิบาล 1 คน จากกรรมการสุขาภิบาลที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน และให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอซึ่งเดิมเป็นประธานกรรมการสุขาภิบาล เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสุขาภิบาลแทน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนี้จะเปลี่ยนลักษณะโครงสร้างเป็นรูปแบบรัฐสภา

การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชน จำนวน 12 คน ฝ่ายนิติบัญญัติของเทศบาลเรียกว่า “ สภาเทศบาล ” มีประธานสภาเทศบาลเป็นหัวหน้าฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารของเทศบาล เรียกว่า “ คณะเทศมนตรี ” มีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

ข. บุคลากรที่ปฏิบัติงาน เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล การบริหารงานประจำจะแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ สำนักปลัดสุขาภิบาล ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนการประปา ส่วนรักษาความสงบและเรียบร้อย และส่วนสาธารณสุข บุคลากรที่ปฏิบัติงานเรียกว่า “ พนักงานสุขาภิบาล ” ประกอบด้วย พนักงานสุขาภิบาลที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น และบางส่วนเป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ เช่น ปลัดอำเภอ ทำหน้าที่ปลัดสุขาภิบาล เสมียนตราอำเภอ ทำหน้าที่หัวหน้าส่วนการคลัง สาธารณสุขอำเภอ ทำหน้าที่หัวหน้าส่วนสาธารณสุข เป็นต้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 การบริหารงานประจำของเทศบาลตำบล ทั้งชั้น 6 และชั้น 7 แบ่งออกเป็น 6 ฝ่าย คือ สำนักปลัดเทศบาล ฝ่ายคลัง ฝ่ายช่าง ฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ฝ่ายการประปา และฝ่ายการศึกษา บุคลากรที่ปฏิบัติงานเรียกว่า “ พนักงานเทศบาล ” เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นทั้งหมด

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า เทศบาลตำบลส่วนใหญ่ประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ โดยกลุ่มเทศบาลตำบล ชั้น 6 ได้แก่ เทศบาลตำบลห้วยเหนือ และเทศบาลตำบลกันทรลักษณ์ ก็ประสบปัญหาพนักงานเทศบาลในระดับผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ จึงต้องใช้วิธีการจ้างลูกจ้างชั่วคราวมาปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ขาดแคลน ในขณะที่พนักงานเทศบาลในระดับหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ มีครบทุกฝ่าย นอกจากนี้เทศบาลยังได้รับการสนับสนุนบุคลากรตามมาตรการส่งเสริมการพัฒนาชนบทและชุมชน (มพช.) ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นักวิชาการคลัง และนายช่างโยธา เป็นระยะเวลา 1 ปีงบประมาณ โดยกรมการปกครองเป็นผู้จ่ายค่าจ้าง

สำหรับกลุ่มเทศบาลตำบลชั้น 7 ได้แก่ เทศบาลตำบลขุนหาญ ปรางค์กู่ ไพรบึง พยุห์ และศรีรัตนะ บุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ทั้งในระดับหัวหน้า และระดับผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะฝ่ายการศึกษา และฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ต้องให้ปลัดเทศบาลทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายดังกล่าวแทนไปก่อน โดยเทศบาลกลุ่มนี้จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไป เช่น เทศบาลตำบลขุนหาญ จะรับโอนข้าราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จากที่ทำการปกครองอำเภอ

ขุนหาญมาปฏิบัติงานในส่วนการคลัง เทศบาลตำบลปรางค์กู่ ได้ประสานงานขอเยี่ยมตัวข้าราชการจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษมาปฏิบัติงานในตำแหน่ง นายช่างโยธา และการว่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับเทศบาลตำบลอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้ เทศบาลตำบลชั้น 7 ยังได้รับการสนับสนุนบุคลากร ตามมาตรการส่งเสริมการพัฒนาชนบทและชุมชน (มพช.) เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลชั้น 6 มาปฏิบัติงานในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นักวิชาการคลัง และช่างโยธา ซึ่งกรมการปกครองได้ให้การสนับสนุนบุคลากรไม่น้อยกว่า 2 ตำแหน่ง บางเทศบาลตำบลได้การสนับสนุนบุคลากรทั้ง 3 ตำแหน่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลไพรบึง เทศบาลตำบลพยุห์ เป็นระยะเวลา 1 ปีงบประมาณเช่นเดียวกัน

ค. การให้บริการ จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 50 กำหนดให้เทศบาลในระดับตำบลมีหน้าที่ต้องจัดทำดังนี้

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ
- 8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ อีกจำนวนมาก เช่น

1. พระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พ.ศ. 2496
2. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475
3. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484
4. พระราชบัญญัติควบคุมการใช้จุลจากระทำปุ๋ย พ.ศ. 2490

5. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493
 6. พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495
 7. พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2498
 8. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2502
 9. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503
 10. พระราชบัญญัติการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. 2503
 11. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508
 12. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510
 13. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
 14. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
 15. พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522
 16. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523
 17. พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523
 18. พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. 2526
 19. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. 2528
 20. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 44 ลงวันที่ 11 มกราคม 2502
 21. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 68 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2515 (กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำลำคลอง)
 22. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2515 (กฎหมายว่าด้วยการทางหลวง)
 23. ประมวลกฎหมายที่ดิน (ซึ่งได้รับมอบหมายไว้ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่รกร้างว่างเปล่าตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 890/2498)
 24. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534
- ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความเห็นว่า เทศบาลตำบลสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในข้อ 2, 3 และ 5 เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ที่สุขาภิบาลได้จัดทำและดำเนินการมา

เป็นเวลานานแล้ว ทำให้มีความพร้อมเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล แต่อำนาจหน้าที่ในข้ออื่น ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล และต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายเฉพาะอีกเป็นจำนวนมาก ตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ที่เทศบาลตำบลต้องรับโอนงานทะเบียนราษฎรมาดำเนินการ ซึ่งต้องจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรในการปฏิบัติงานการทะเบียน ในขณะที่เทศบาลตำบลเกือบทุกแห่งยังมีพนักงานไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงาน ซึ่งตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ความว่า ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำมาตรา 8(5) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 มาใช้บังคับกับเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้สำนักทะเบียนอำเภอตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตสุขาภิบาลเดิม ยังคงมีหน้าที่ดังกล่าวในเขตเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป เป็นผลให้เทศบาลยังไม่ต้องรับผิดชอบงานการทะเบียนราษฎร ดังนั้น การให้บริการของเทศบาลตำบลในปัจจุบันตามจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ ยังสามารถให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม แต่สำหรับภาระงานตามกฎหมายเฉพาะที่จะต้องตามมาในอนาคตไม่เพียงแต่งานด้านการทะเบียนราษฎรเท่านั้น ยังมีงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และงานด้านการศึกษา จำนวนบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบันถือว่ายังไม่เพียงพอสำหรับการรองรับภาระงานในอนาคต ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการให้ประชาชนที่มาขอรับบริการไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร

ง. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น สุขาภิบาลภายหลังที่เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลมีความสัมพันธ์กับที่ทำการปกครองอำเภอในฐานะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย และที่ทำการปกครองจังหวัดศรีสะเกษ (ฝ่ายท้องถิ่น) เป็นหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หลักปฏิบัติราชการแก่เทศบาล นอกจากนี้ยังมีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ทางราชการร่วมกัน เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำ และรถยนต์ดับเพลิง เพื่อสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกันในเขตท้องที่อำเภอ การขอยืมใช้ศาลาประชาคมอำเภอเป็นที่ตั้งสำนักงานเทศบาลชั่วคราว รวมทั้งการสนับสนุนบุคลากรด้านสาธารณสุขและด้านการศึกษา จากส่วนราชการประจำอำเภอในการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่เกี่ยวกับงานด้านนั้น ๆ

นอกจากนี้เทศบาลตำบลบางแห่งยังประสบปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น เช่น สวนสาธารณะแม้จะอยู่ในเขตเทศบาล แต่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ยังเป็นของกรมทางหลวงอยู่ ทำให้การเข้าไปปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ หรือดูแลรักษา ไม่สามารถระบุได้ว่าหน่วยงานใดควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ หรือถนนบางสายอยู่ในเขตเทศบาลแต่ความรับผิดชอบเป็นของหน่วยงานอื่น ไม่มีการประสานกันในเรื่องการดูแลรักษา หรือแนวเขตธรรมชาติระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกัน เช่น ร่องน้ำ ส่งผลเสียแก่ประชาชน และที่กำลังเริ่มเป็นปัญหาขึ้นมา คือ สถานที่กำจัดขยะของเทศบาลอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น ซึ่งองค์กรปกครองท้องถิ่นดังกล่าวไม่ให้ความร่วมมือในการใช้พื้นที่ในการกำจัดขยะเพราะเห็นว่าขยะอาจก่อมลพิษขึ้นในชุมชนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของตน

ข้อ 9 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเทศบาล

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเทศบาลในแง่การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของเทศบาล ซึ่งเรียกว่า " เทศบัญญัติ " เทศบาลส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติตามเทศบัญญัติด้วยดี ทั้งนี้ เทศบัญญัติที่ออกมาเป็นการปรับปรุงจากกฎระเบียบเดิม ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นข้อบังคับสุขาภิบาล ประชาชนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือปฏิบัติตามอยู่ก่อนแล้วจึงไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนที่เคยปฏิบัติตาม

ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความเห็นที่น่าสนใจว่า เทศบัญญัติที่ออกมาใหม่มีสภาพบังคับที่ไม่เด็ดขาดเท่าใดนัก โดยในช่วงแรกเทศบาลจะมีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนหากมีการฝ่าฝืนจะทำการตักเตือนก่อน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารเทศบาลยังต้องการคะแนนเสียงสนับสนุนตนจึงพยายามไม่ให้กระทบกระเทือนต่อชีวิตความเป็นอยู่เดิมของประชาชนมากเกินไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งจากเทศบาลตำบลชั้น 6 มีความเห็นว่า ประชาชนยังไม่เข้าใจหน้าที่ที่พึงปฏิบัติในฐานะที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเท่าที่ควร จะเห็นได้จากการที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการจ่ายค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะมูลฝอย มีการต่อเติมหรือก่อสร้างอาคารโดยไม่แจ้งขออนุญาต การวางหาบเร่และตั้งแผงลอยบุกรุกทางสัญจรของประชาชน เพื่อค้าขายสิ่งของ ทำให้การสัญจรไปมาของประชาชนไม่ได้รับความสะดวก ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งจากเทศบาลเดียวกันแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า เทศบาลกำลังประสบปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของตลาดเอกชนในการปรับปรุงตลาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งจากกลุ่มเทศบาลตำบลชั้น 7 มีความเห็นว่า ประชาชนจะให้ความร่วมมือด้วยดีในการปฏิบัติตามเทศบัญญัติที่เคยใช้บังคับเมื่อครั้งที่เป็นสุขาภิบาล แต่เทศบัญญัติที่ออกมาใหม่ในปัจจุบันประชาชนจะให้ความร่วมมือปฏิบัติตามค่อนข้างน้อย แม้เทศบาลจะพยายามประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

จากการที่กลุ่มเทศบาลตำบลชั้น 7 มีลักษณะชุมชนที่หนาแน่นกว่าเทศบาลตำบลอื่น ๆ จึงมักจะประสบปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือของประชาชนในเรื่องการบุกรุกทางเดินเท้าเพื่อวางสิ่งของค้าขาย และการจัดระเบียบตลาด ส่วนในเรื่องการรักษาความสะอาด พ่อค้าแม่ค้าในตลาดให้ความร่วมมือดีในการจัดเก็บขยะมาทิ้งในถังขยะที่เทศบาลจัดไว้ให้ ทำให้ในตลาดมีความสะอาดมากขึ้นกว่าเดิม

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเทศบาล ในแง่ของการสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกัน ส่วนใหญ่ประชาชนจะให้ความร่วมมือในการบริจาคเมื่อมีการจัดงานประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง งานกาชาดประจำปี หรือการแข่งขันกีฬาประชาชนที่เทศบาลจัดขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ประชาชนยังได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเทศบาลจัดขึ้นเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางศาสนาหรือวันสำคัญทางรัฐพิธี

ส่วนการร่วมใช้แรงงานในการจัดทำบริการสาธารณะ ไม่ปรากฏว่าเทศบาลได้ใช้แรงงานประชาชนช่วยในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคแต่อย่างใด เพราะเทศบาลจะใช้งบประมาณของหน่วยงานดำเนินการทั้งหมด การร่วมใช้แรงงานของประชาชนที่ปรากฏในปัจจุบันจะเป็นในรูปของการร่วมกิจกรรมตามโครงการที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการจัดหน้าบ้านสะอาด และชุมชนน่าอยู่ โครงการรณรงค์ปลูกต้นไม้ โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชน เป็นต้น

ข้อ 10 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชนกับเทศบาล

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชนกับเทศบาล หากเป็นกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มเยาวชน จะเป็นในลักษณะที่เกื้อกูลต่อกัน กล่าวคือกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชนประเภทที่กล่าวมามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาล เมื่อมีการจัดงานประเพณีท้องถิ่น การแข่งขันกีฬาประชาชน การจัดงานรัฐพิธี หรือการเข้าร่วมแสดงผลผลิตภักดีในนามของเทศบาลตามนิทรรศการต่าง ๆ เพราะกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชนเหล่านี้เป็น

องค์กรประชาชนที่มีการรวมกลุ่มชัดเจน สามารถประสานขอความร่วมมือได้สะดวก โดยเทศบาลจะให้การสนับสนุนกลุ่มจัดตั้งประเภทนี้ในเรื่องเงินอุดหนุนกลุ่ม จัดหาวัสดุอุปกรณ์ จัดหาวิทยากรฝึกอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มหากเป็นแผนงาน/โครงการพัฒนาที่เทศบาลได้วางไว้ และเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานภายในกลุ่ม นอกจากนี้ ผู้บริหารเทศบาลจะพยายามตอบสนองความต้องการของกลุ่มในเรื่องอื่น ๆ ด้วย หากมีการร้องขอจากกลุ่ม

ส่วนกลุ่มจัดตั้งภายในชุมชนที่เป็นคณะกรรมการชุมชน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) การปฏิสัมพันธ์กับเทศบาลจะเป็นในลักษณะการบังคับบัญชา กล่าวคือ เทศบาลจะเข้าไปดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นตามระเบียบการจัดชุมชนในเขตเทศบาล เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนชุมชนในการประสานงานด้านข้อมูล ข่าวสาร หรือหน้าที่ในลักษณะเดียวกับคณะกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น สำหรับกลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เทศบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกำลังสนับสนุนในการช่วยเหลือกิจการเทศบาล ในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาล โดยเทศบาลจะดำเนินการจัดตั้งองค์กร จัดฝึกอบรมและเป็นที่ตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลด้วย ทั้งนี้ นายกเทศมนตรีมีอำนาจสั่งใช้กำลังกลุ่มอาสาสมัครนี้เข้าช่วยเหลืองานเทศบาลได้ตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522

ข้อ 11 ในทัศนะของท่านเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีเป็นอย่างไร และคณะเทศมนตรีให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมติของสภาเทศบาลหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีเป็นไปด้วยดี เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีนั้น พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ คือ การเป็นสมาชิกสภาเทศบาลที่มีจากกลุ่มการเมืองเดียวกัน มีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีความเคารพในบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ตามลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นผลให้ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเป็นไปในรูปแบบการประนีประนอมระหว่างกัน ประกอบกับการมีข้าราชการส่วนภูมิภาคเป็นสมาชิกของทีมงานที่ปรึกษาของเทศบาล ทำหน้าที่เป็นคนกลางที่ให้ความเป็นธรรมแก่ทั้ง 2 ฝ่ายได้หากเกิดความขัดแย้งขึ้น

ความสัมพันธ์ของสมาชิกสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรีของเทศบาลตำบลบางแห่ง จะมีลักษณะค่อนข้างขัดแย้งระหว่างกัน หรือมีความห่างเหินกันมาก จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง คือ การที่สมาชิกสภาเทศบาลไม่พยายามทำความเข้าใจการทำงาน of ฝ่ายบริหาร มักมีการต่อต้านการทำงานของฝ่ายบริหารอยู่เสมอ ๆ บางครั้งมีการให้ข้อมูลที่ผิด ๆ ไม่ถูกต้องแก่ประชาชน ทำให้ฝ่ายบริหารต้องชี้แจงทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะในช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล เพราะเป็นช่วงที่มีการถ่ายโอนอำนาจให้คณะผู้บริหารชุดใหม่ด้วย นอกจากนี้ การเกิดความขัดแย้งส่วนตัวระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรี อาจเป็นเพราะมีการตรวจสอบระหว่างกันมากเกินไป โดยสมาชิกสภาเทศบาลไม่พยายามให้ความไว้วางใจหรือทำใจยอมรับความตั้งใจจริงในการพัฒนาท้องถิ่นของฝ่ายบริหาร เช่นกรณีที่เทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง ได้เกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลที่มีจากกลุ่มการเมืองต่างกัน ทำให้สมาชิกสภาเทศบาลยื่นใบลาออกพร้อมกันถึง 5 คน เนื่องจากไม่สามารถทำใจยอมรับอีกฝ่ายหนึ่งได้ จึงต้องมีการเปลี่ยนกลุ่มคณะผู้บริหารชุดใหม่ ทำให้เกิดความล่าช้าและขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน และยังส่งผลให้เกิดภาพลบของเทศบาลในสายตาประชาชนอีกด้วย

สำหรับความร่วมมือของคณะเทศมนตรีในการปฏิบัติตามมติสภาเทศบาลนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า คณะเทศมนตรีให้ความร่วมมือปฏิบัติตามด้วยดี ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการเป็นสมาชิกที่มาจากกลุ่มการเมืองเดียวกัน จึงสามารถประนีประนอมระหว่างกันได้

ตอนที่ 8 ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ ความต้องการของประชาชน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล

8.1 ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ โดยสรุปในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานของเทศบาล

- เทศบาลตำบลเกือบทุกแห่งจะประสบปัญหาความคับแคบของอาคารสถานที่ในการให้บริการประชาชน ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการ
- งบประมาณของเทศบาลมีน้อย แต่มีภาระการใช้จ่ายในการบริหารงานประจำมากทำให้เหลืองบประมาณที่จะใช้เพื่อการลงทุนและพัฒนาน้อยลง
- พนักงานเทศบาลมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของเทศบาล แม้ว่าเทศบาลจะสามารถจ้างลูกจ้างชั่วคราวได้ แต่ก็ขึ้นอยู่กับรายได้ของเทศบาลซึ่งเป็นปัจจัยที่กำหนดกรอบอัตรากำลัง เทศบาลเกือบทุกแห่งไม่มีพนักงานในสายงานด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษาที่จะปฏิบัติงาน ต้องแก้ไขปัญหาโดยให้ปลัดเทศบาลทำหน้าที่รับผิดชอบในสายงานดังกล่าว นอกจากนี้ เทศบาลยังต้องรับภาระงานตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ อีกจำนวนมาก โดยเฉพาะงานด้านการทะเบียนราษฎร ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ที่เทศบาลจะต้องรับผิดชอบต่อไป อาจต้องประสบปัญหาไม่มีพนักงานเทศบาลสำหรับปฏิบัติงานด้านการทะเบียนราษฎรอีก
- ประชาชนไม่คำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล กล่าวคือ ไม่ให้ความร่วมมือหรือหลีกเลี่ยงการจ่ายค่าธรรมเนียมสำหรับการบริการสาธารณะของเทศบาล เช่น ค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอย เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามเทศบัญญัติ เช่น มีการวางหาบเร่แผงลอยบุกรุกทางสัญจรเพื่อค้าขายสิ่งของ ทำให้เกิดปัญหาการจราจรแออัด คับคั่งในบางจุด ทั้งนี้เทศบัญญัติก็ไม่มี ความเข้มงวดในการลงโทษสำหรับคนที่ฝ่าฝืน

2. การบริการของเทศบาล

- ส่วนใหญ่เทศบาลจะให้ความสำคัญกับปัญหาโครงสร้างพื้นฐานอยู่มาก ส่วนปัญหาทางสังคมหรือการส่งเสริมพัฒนาอาชีพของประชาชน การสนับสนุนจัดตั้งองค์กรเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและการส่งเสริมเรื่องเวทีประชาคม เทศบาลจะให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย
- การขาดแคลนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลส่วนใหญ่ขาดแคลนรถยนต์ดับเพลิง รถยนต์บรรทุกน้ำ และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ความสัมพันธ์ภายนอกของเทศบาล

- ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะของประชาชนในบางชุมชน แม้ว่าเทศบาลจะเข้าไปชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องแนวเขตแล้วก็ยังมีการฝ่าฝืนอยู่
- ปัญหาตลาดเอกชนไม่ให้ความร่วมมือเทศบาลในการปรับปรุง จัดระเบียบตลาดใหม่

- ปัญหาระหว่างเทศบาลกับองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น เรื่อง การใช้พื้นที่กำจัดขยะ
- ปัญหาเรื่องการรับผิดชอบดูแลแนวเขตธรรมชาติ ซึ่งเป็นร่องน้ำกั้นแนวเขตระหว่างเทศบาลกับองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น

4. ความร่วมมือสนับสนุนภายใน

- ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาเทศบาล หรือความขัดแย้งระหว่างคณะผู้บริหารเทศบาลจากกลุ่มการเมืองต่างกลุ่มกัน ไม่สามารถประนีประนอมกันได้ หรืออาจเกิดจากการตรวจสอบระหว่างกันเกินเหตุ
- สมาชิกสภาเทศบาลไม่ยอมรับการทำงานของฝ่ายบริหาร มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องแก่ประชาชน ทำให้เกิดแรงต่อต้านการทำงานของฝ่ายบริหาร

8.2 ความต้องการของประชาชน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล

8.2.1 ความต้องการของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาล

ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม สามารถสรุปความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้เทศบาลตำบลดำเนินการในเขตชุมชน ดังนี้

- สมาชิกสภาเทศบาลควรมีการสอบถาม สัมภาษณ์ข้อมูลความต้องการของประชาชน เพราะที่ผ่านมาสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยสอบถามปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จึงทำให้ไม่มีความเข้าใจในสภาพที่แท้จริงของชุมชน
- ควรมีโครงการพัฒนาด้านสังคมควบคู่ไปกับโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาสตรี เยาวชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ รวมทั้ง การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้มีการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ การจัดหาแหล่งทุน การดำเนินงานด้านการตลาดให้แก่กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
- เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์การบริหารงบประมาณที่ชัดเจน ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ในรายละเอียดรายรับ – รายจ่ายประจำปีของเทศบาล รวมทั้ง ประชาชนสามารถตรวจสอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของเทศบาลได้ และได้รับทราบได้ว่าในปีแต่ละปีงบประมาณเทศบาลจะมีการดำเนินงานโครงการพัฒนาใดบ้าง และดำเนินการในพื้นที่ใด

- ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ซึ่งประชาชนยังมีความต้องการให้เทศบาลมีการปรับปรุง ก่อสร้างถนน การรักษาความสะอาด ทางระบายน้ำ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ แสงสว่างสาธารณะ น้ำประปาที่สะอาด เป็นต้น
- เทศบาลควรดำเนินการจัดระเบียบชุมชนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเขตชุมชนตลาดควรจัดระบบการจราจร และการวางหาบเร่แผงลอย เพื่อค้าขายสิ่งของให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมิให้บุกรุกทางสัญจรจนเกินไป
- เทศบาลควรมีการวางแผนในเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อม การบำบัดน้ำเสีย และระบบการกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อไม่ให้เกิดเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในอนาคต

8.2.2 ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาล

ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามประชาชน ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลการนำนโยบายการปรับโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นไปปฏิบัติ : กรณีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลของสุขาภิบาลในจังหวัดศรีสะเกษ สามารถสรุปปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของเทศบาลปรากฏ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 29 ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของเทศบาล

ปัญหาของเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
1. ความล่าช้าในการทำงานของพนักงานเทศบาล mean = 2.39 S.D. = 1.487	89 (44.1)	25 (12.4)	35 (17.3)	25 (12.4)	28 (13.9)
2. เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงาน mean = 2.63 S.D. = 1.355	45 (21.2)	80 (37.7)	29 (13.7)	25 (11.8)	33 (15.6)

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ปัญหาของเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)
3. สมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยสอบถาม ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน mean = 2.45 S.D. = 1.210	73 (28.0)	63 (24.1)	78 (29.9)	28 (10.7)	19 (7.3)
4. การดำเนินโครงการพัฒนาไม่สอดคล้อง กับความต้องการของประชาชน mean = 3.29 S.D. = 1.122	15 (6.7)	41 (18.3)	61 (27.3)	76 (33.9)	31 (13.8)
5. การใช้จ่ายเงินงบประมาณในโครงการ พัฒนาที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานไม่มี ความเหมาะสม mean = 3.62 S.D. = 1.327	20 (9.5)	28 (13.3)	37 (17.5)	54 (25.6)	72 (34.1)
6. สมาชิกสภาเทศบาลขาดความรู้ความ เข้าใจในอำนาจหน้าที่ของตน mean = 3.60 S.D. = 1.326	14 (11.6)	12 (9.9)	19 (15.7)	39 (32.2)	37 (30.6)
7. ประชาชนขาดโอกาสในการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานเทศบาล mean = 3.36 S.D. = 1.527	32 (17.9)	29 (16.2)	23 (12.9)	33 (18.4)	62 (34.6)

จากตารางที่ 29 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของเทศบาล ประชาชนเห็นว่า เทศบาลมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณในโครงการพัฒนาที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของเทศบาลมากที่สุด (mean = 3.62) รองลงมา คือ สมาชิกสภาเทศบาลขาดความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของตน (mean = 3.60) ส่วนที่ประชาชนเห็นว่าสิ่งเป็นปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ ความล่าช้าในการทำงานของพนักงานเทศบาล (mean = 2.39)